

Skæder der noget med læringsudbyttet, når undervisnings sproget skiftes?

Camilla Falk Rønne Nissen, ph.d.-stipendiat, Institut for Nordiske Studier og Sprogvidenskab, Københavns Universitet

Lars Ulriksen, professor, Institut for Naturfagernes Didaktik, Københavns Universitet

Videnskabelig artikel (anonym peer-review)

I takt med en øget internationalisering af de videregående uddannelser øges mængden af undervisning på engelsk på de danske universiteter. Men hvilke konsekvenser har det for kvaliteten af undervisningen? Falder læringsudbyttet, når der undervises på et sprog, der for de fleste universitetsstuderende og undervisere ikke er deres førstesprog? Denne artikel prøver gennem et litteratur-review at finde svar i den eksisterende, forskningsbaserede litteratur. Første del af reviewet identificerer interesseområder i forskningen, mens anden del gennemgår resultater fra enkelte studier med fokus på læring og deltagelse, særligt i en nordisk kontekst.

Introduktion

Siden Bologna-deklarationen blev underskrevet i 1999, har ønsket om at skabe "et europæisk område for videregående uddannelser" bl.a. ført til et fokus på studerendes muligheder for at tage uddannelser på tværs af nationalgrænser. I praksis har studentermobilitet betydet, at mængden af undervisning på engelsk på de danske universiteter er steget, og Danmark er i øjeblikket det land i Europa med den højeste andel kurser og programmer udbudt på engelsk (Lauridsen, 2015). Den udvikling forstærkes af, at universitetet som institution i stadig stigende grad forventes at profilere sig og være konkurrencedygtigt på et globalt marked, hvor undervisning er en vare, der kan sælges (se Philipson 2006; Mortensen & Haberland 2009, 2012). Ændring af undervisnings sproget til det "globale sprog" engelsk gør det muligt at ekspandere markedet. For at kunne tiltrække studerende og forskere udefra, er det nemlig nødvendigt at undervise på et andet sprog end dansk – i reglen engelsk.

Undervisningen på universiteter i ikke-anglofone områder vil i stadigt stigende grad foregå på et sprog, der for de fleste deltagere hverken er deres første eller bedste sprog, og dette rejser en række spørgsmål, bl.a. om konsekvenserne for kvaliteten af uddannelsesforløbet (se Vinke 1995; Klaassen 2001). Falder læringsudbyttet, når der undervises på et andetsprog? Bliver undervisnings- og læringsaktiviteter påvirket?

Denne artikel prøver dels at finde svar i den eksisterende litteratur, dels at vise et øjebliksbillede af status på forskning, der beskæftiger sig med undervisning på et andet sprog. Andetsprog kan defineres som et sprog tilegnet efter førstesproget i en kontekst, hvor det fungerer som kommunikationsmiddel fx med autoriteter på arbejde eller universitetet (Holmen, 2006). I et universitetspædagogisk perspektiv er læringsudbytte et interessant perspektiv, men det rummer samtidig forskellige aspekter (Illeris, 2006). Når læringsmål i stigende grad udtrykkes som kompetencer, understreger det en forståelse af viden som tæt forbundet med situerede praksisser, og at det ikke blot drejer sig om, hvad man har lært, men også hvordan det er integreret i den øvrige viden og den identitet, man har (fx Ulriksen, 2014). Læring på universitet er derfor både udvikling af faglige kompetencer og socialisering til at blive en del af et fagligt fællesskab.

Metode

Dette studie er et litteraturreview af forskningsbaseret litteratur om undervisning på et andetsprog med udgangspunkt i ovenstående spørgsmål, hvor første del af reviewet handler om generelle trends i forskning omkring undervisning på et andetsprog og internationalisering af videregående uddannelser. Anden del fokuserer på de konsekvenser for læringsudbyttet, det kan have at blive undervist på et andetsprog.

Litteratursøgningen er foretaget på ERIC (Education Resources Information Centre, <http://www.eric.ed.gov/>), hvor søgningen har taget udgangspunkt i følgende: English Medium Instruction, International Education, Language of Learning and Teaching, Integrating Content and Language og Learning through foreign language. Søgningen blev afgrænset til videregående uddannelse og til en tidsramme fra 1995-2015. Tekster, som handlede om undervisning på engelskuddannelser, er sorteret fra. Det er således kun tekster, hvor sproget bruges som medium og ikke er et mål i sig selv, der er medtaget. Tekster om tegnsprog er ligeledes sorteret fra. Søgningen var afgrænset til peer-reviewed tekster. Afgrænsningen var dels pragmatisk (ikke peer-reviewet litteratur er tidskrævende at finde), dels ud fra det rationale, at undervisere og planlæggere, som skal udvikle eller undervise på andetsprogsbaserede kurser, vil være henvist til den officielle, overvejende peer-reviewed litteratur. Dog er enkelte afhandlinger, rapporter og bøger så centrale i forskningen, at de alligevel indgår.

I første omgang læstes abstracts af alle tekster fra søgningen for at bekræfte deres relevans for nøgleordene: læring og deltagelse. Tekster uden relevans blev skåret fra, bl.a. om ph.d.-niveau og international publicering. Kategoriseringen af abstracts har til formål at skabe et overblik over temaer i forskningen. Kategorierne opstod ved læsning af abstracts og dannede samtidig rammen for videre læsning. De er altså både et resultat og en del af metoden. Samme tekst kan godt optræde i forskellige kategorier. Teksterne er opdelt i dansk litteratur, øvrig skandinavisk litteratur og international litteratur for at identificere eventuelle forskelle i interesseområder. Opdelingen er foretaget på baggrund af den kontekst, forskningen er udført i, altså har fx dansk litteratur danske universiteter som genstandsområde.

De identificerede kategorier:

- Holdninger:

Indeholder tekster om hhv. studerende, undervisere og andre akademiske medarbejderes holdninger til sprogpolitik, til det at undervise eller blive undervist på engelsk eller til sprog og sprogformer.

- Oplevelse:

Indeholder tekster om studerendes læringsoplevelse eller underviseres oplevelse af at undervise på engelsk, samt erfaringer med eller forventninger til undervisningen.

- Læringsudbytte:

Indeholder tekster om learning outcome, achievement outcome, student performance og academic performance. Altså læring, men også betragtet som præstationer, fx ved eksamener og prøver.

- Undervisning og deltagelse:

Indeholder tekster om studenteraktivitet, fx aktivitet i klasserummet eller at indgå i kommunikation med ligesindede.

- Sproglige problemer:

Indeholder tekster om sproglige problemer og/eller sproglig support.

- Sprog og identitet:

Indeholder tekster om uoverensstemmelse mellem faglig og sproglig identitet eller anfægtet national identitet. Når man bruger sprog, signalerer man identitet, og identiteten kan blive påvirket, når man taler et sprog, man ikke mestrer til fulde. Derudover kan der være årsager til, at ét sprog har højere prestige end et andet, eller at den nationale identitet i sprogbrugen er stærk.

- Sprogvidenskab:

Indeholder tekster om sproglige fænomener i en international kontekst snarere end selve undervisningssituationen, hovedsageligt engelsk som lingua franca, altså som fællesprog, og kodeskift.

- Internationalisering:

Indeholder sprogpolitiske tekster, tekster om udenlandske studerende/studentermobilitet, samt erfaringer med eller anbefalinger til internationalisering af videregående uddannelse, herunder rekruttering af internationale studerende.

Kategorierne er dannet på baggrund af teksternes selverklærede genstandsområder. Eftersom læring som nævnt rummer flere dimensioner, og fordi kompetencer knytter sig til situationer, kan alle kategorierne have betydning for de studerendes læringsudbytte. Holdninger til sprogbrugen kan påvirke motivationen og den følelsesmæssige side af læreprocessen, sproglige problemer kan have betydning for mulighederne for at deltage i læringsaktiviteter og dermed for udbyttet, og internationaliseringen kan betyde en større spredning i de studerendes forudsætninger, såvel kulturelt som hvilke erfaringer, de har med at indgå i undervisningsaktiviteter. Disse sociale, kulturelle, følelsesmæssige og politiske aspekter kan alle påvirke de studerendes læring sådan, at det, de lærer, bliver noget andet end det, underviseren havde til hensigt, ligesom lærerens forståelse for det ændrede læringsrum kan betyde, at det, læreren gør, bliver til noget andet end det, hun havde til hensigt (Tamir, 1998). Vi har i denne artikel valgt at fokusere på kategorierne Læringsudbytte og Undervisning og deltagelse og har herved altså kun set på selve undervisningssituationen.

Efter kategoriseringen udvalgte vi artikler, der optrådte i de to udvalgte kategorier. De blev nærlæst, og en gennemgang af enkelte særligt relevante tekster er at finde i denne artikels resultatafsnits anden del. Undervejs i kategoriseringen opstod spørgsmål, der guidede tværgående læsning af artiklerne, bl.a.: Hvilken tradition kommer forfatterne fra? Hvilken metode har de brugt? Handler det om undervisning eller uddannelse? Hvem interesserer artiklen sig for – studerende, underviser etc.? Hvilke kendetegn/kriterier bruger de til at vurdere studerendes læring? Er der anbefalinger? På grund af den begrænsede plads kan vi ikke i denne artikel gå nærmere ind i alle spørgsmålene.

Resultater

Hvad handler teksterne om?

Først vil vi skabe et overblik over de temaer, litteraturen har koncentreret sig om i forbindelse med fagundervisning på et andetsprog ved at gennemgå resultater fra kategoriseringen.

Dansk litteratur: 46 tekster (se appendix 1)

Holdninger	Op-levelse	Læringsudbytte	Undervisning og deltagelse	Sproglige problemer	Sprog og identitet	Sprogvidenskab	Internationalisering
17	14	1	3	14	3	5	25

Øvrig skandinavisk litteratur: 35 tekster (se appendix 2)

Holdninger	Op-levelse	Læringsudbytte	Undervisning og deltagelse	Sproglige problemer	Sprog og identitet	Sprogvidenskab	Internationalisering
9	10	3	5	8	0	11	12

Der viste sig ikke stor ulighed i interesseområderne i den danske litteratur og den øvrige skandinaviske, og denne opdeling viser sig derfor ikke relevant. I de skandinaviske lande, inkl. Danmark, har der særligt været diskussion om brugen af engelsk i uddannelsessektoren jf. kategorien Internationalisering (Phillipson & Skutnabb-kangas, 1999; Höglin, 2002; Hyltenstam, 2004; Phillipson, 2006; Preisler, 2008; Shaw, 2008; Mortensen & Haberland, 2009; Harder, 2009; Bolton & Kuteeva, 2012; Hultgren, 2014; Kuuteva, 2014). Diskussionerne har især centreret sig om spørgsmål om domænetab og parallelsproglighed. En definition af domænetab er, at et givent sprog taber et samfundsområde, fx højere uddannelse, til et andet sprog – i dette tilfælde at der ikke tales dansk, og at dansk derfor heller ikke udvikles som sprog for videnskab og academia. Parallelsproglighed er det begreb, der ligger til grund for sprogpolitikken på de danske universiteter og betyder ideelt set, at to sprog (dansk og engelsk) bruges parallelt inden for fx det videnskabelige område. Begge diskussioner er særlige for den skandinaviske litteratur og står især stærkt i den danske.

En stor del af den skandinaviske forskning har fokus på holdninger hos undervisere og studerende til at undervise og lære på engelsk (Gunnarsson & Öhman, 1997; Phillipson & Skutnabb-Kangas, 1999; Hellekjær & Westergaard, 2002; Carroll-Boegh, 2005; Jensen et al., 2009; Tange, 2010; Jensen & Thøgersen, 2011). Andre har forsøgt at beskrive det sproglige miljø på universitetskurser undervist på engelsk, og det kommer bl.a. til udtryk i studier af kodeskift og placerer sig i kategorien Sprogvidenskab, der markerer sig større i den øvrige skandinaviske litteratur end i den danske (Ljosland, 2008; Björkman, 2010; Söderlundh, 2010). Imidlertid har kun ganske få beskæftiget sig med læringsudbytte. Faktisk havner kun én artikel i Danmark og tre i resten af Skandinavien i denne kategori (Airey, 2009, 2010, Thøgersen & Airey, 2011, Hellekjær, 2010).

International litteratur: 131 tekster (se appendix 3)

Holdninger	Op- levelse	Lær- ings- udbytte	Under- visning og del- tagelse	Sproglige proble- mer	Sprog og identi- tet	Sprog- videnskab	Inter- natio- nalise- ring	Sprog- kurser
38	23	15	13	43	18	7	55	5

Den internationale litteratur indeholder både forskning fra europæisk og ikke-europæisk kontekst, men udslagsgivende i forhold til interesseområder ser især førstesproget, engelsk eller ikke-engelsk, ud til at være. Kategoriseringen af den internationale litteratur krævede en ekstra kategori, nemlig Sprogkurser, der dækker over effekten af sprogkurser i forhold til at være rustet til at modtage undervisning på engelsk i et fag, hvor sproget ikke er et eksplicit læringsmål. Dette kan måske hænge sammen med de to kategorier, der ser ud til at dominere, nemlig Sproglige problemer og Internationalisering. I internationaliseringskategorien drejer litteraturen sig primært om udenlandske studerende, og de samme tekster optræder både i denne kategori og i Sproglige problemer. Det lader altså til, at hvor diskussionen om domænetab dominerer den skandinaviske litteratur, er det i den internationale litteratur udenlandske studerende med sproglige problemer, der er centrum for debatten.

Andelen af studier af læringsudbyttet er relativt større i den internationale litteratur. Størstedelen er dog kvantitative sammenligninger af karaktergennemsnit og sprogtests. Det betyder, at det er en relativt snæver forståelse af læringsudbytte, som bliver undersøgt. Sprogtestene siger noget om de studerendes færdigheder men ikke om deres læreproces og læringsudbytte i bredere forstand. Udsagnskraften af karaktererne står og falder med, hvad prøverne måler, og man kan ikke uden videre forudsætte, at et eksamensresultat udtrykker en begrebslig forståelse eller beherskelsen af en kompetence (fx Jakobsen et al., 1999), eller at studerende og undervisere har samme opfattelse af bedømmelsen (Fletcher et al., 2012).

Hvad siger teksterne om konsekvenser for læringsudbyttet?

Forventede konsekvenser af at undervise på et andetsprog

Idet kun ganske få tekster falder i kategorien Læringsudbytte, vil vi først gennemgå de mulige, teoretisk begrundede konsekvenser, det kan have at lære gennem et andetsprog. Derefter vil vi gennemgå enkelte tekster med fokus på empirisk begrundede konsekvenser.

En generel bekymring er, at hvis kompetencen i det sprog, undervisningen foregår på, er dårligere end førstesproget, vil det føre til reduceret faglig kompetence som resultat af enten ufuldstændig forståelse, eller at undervisere tager højde for dette og forsimples indholdet (Dalton-Puffer, 2011). Desuden kan det synes urimeligt, at studerende skal lære et nyt og svært emne gennem et andetsprog, da det giver dem en dobbelt opgave ift. at mestre både sprog og fagligt indhold (Rolnick, 2000). Denne tankegang kan underbygges af en antagelse af, at når studerende processerer to forskellige opgaver samtidigt, vil deres præstation på den første opgave blive forstyrret af den anden. Dette kaldes inden for teori om kognitiv belastning også for "dual-task". Iflg. denne teori (Sweller et al., 2011) vil undervisning gennem et andetsprog være ineffektiv og forstyrrende for læring, da det forøger den kognitive belastning. Det vil sige, at hvis et individ har begrænset hukommelseskapacitet, og en opgave overstiger den kognitive kapacitet, vil læringen blive forstyrret, og den studerende vil ikke udvikle ny viden. Omvendt argumenterer Cummins (1991) for, at en underliggende dygtighed afgør et individs præstation i

kognitive og akademiske opgaver både på førstesproget og på andetsproget (se også Gerber et al., 2005).

I enhver undervisningssituation kan man tale om, at der bruges to sprog: et almindeligt talt hverdagsprog og et fagspecifikt videnskabeligt sprog. Forskellen på hverdagsprog og eksempelvis matematisk terminologi fører til, at også førstesprogtalende skal lære et nyt sprog, når de lærer et nyt fag. Östman (1998) foreslår, at fagligt sprog er abstrakt og repræsenterer specielle kommunikative traditioner og forudindtagelser. Halliday og Martin (1993) hævder, at sprog er mere end simpel repræsentation af faglig viden; det er også med til aktivt at facilitere denne viden, og det at lære et fag vil derfor afhænge af at lære fagets sprog. Således kan man argumentere for, at forholdet mellem en studerendes førstesprog og læring ikke er ligefremt.

Empiriske undersøgelser af konsekvenser

Vi vil nu gennemgå de fire skandinaviske tekster, der optrådte i kategorien Læringsudbytte (Airey, 2009; 2010; Thøgersen & Airey, 2011; Hellekjær, 2010). For at give et mere nuanceret billede af disse resultater, vil vi supplere med resultater fra den internationale litteratur og fra tekster, der optrådte i kategorien Undervisning og deltagelse.

Aireys ph.d.-afhandling (2009) undersøger på baggrund af klasserumsobservation og interviews læringsmønstre hos studerende på et svensk fysikstudium, bl.a. med fokus på undervisningssprog. Læring er her karakteriseret ved at opnå evne til at bruge semiotiske resurser i overensstemmelse med den disciplinære diskurs. Det viste sig, interessant nok, at de studerende hævdede, at der var få forskelle på at blive undervist på hhv. svensk, førstesproget, og engelsk, andetsproget, og at sprog spillede en ubetydelig rolle for deres læring. Imidlertid kunne videooptagelser af undervisningen vise, at der var flere, vigtige forskelle. Forskellene involverede reduceret mængde spørgsmål, større fokus på notetagning på bekostning af at følge underviserens tankegang, og at de studerende ændrede læringsstrategi for at håndtere sprogskiftet, fx ved at stille spørgsmål efter forelæsningsen. De studerende var imidlertid ikke bevidste om ændringerne, før de efterfølgende blev konfronteret med dem. Reduktion i frekvensen af spørgsmål er også observeret af Björkman (2010), og flere undersøgelser, ikke kun i Skandinavien, har vist, at undervisningen bliver relativt mere monologisk og mindre interaktiv, når sproget skiftes til engelsk. Hollandske studier viser ligeledes, at de studerende bliver mere passive i klasserummet (Klaassen, 2001; Vinke, 1995).

I tilknytning til undervisning er den enkelte studerende stillet over for to opgaver, nemlig at forstå og at udtrykke. Airey (2010) fokuserer ikke nødvendigvis på, hvor meget eller lidt de studerende har lært, men hvor godt de udtrykker det, og han lægger sig derved op ad et formidlingsorienteret læringsbegreb. Undersøgelsen sammenligner studerendes forklaring af begreber på to sprog på baggrund af transskriptioner fra interviews lavet med svenske studerende på naturvidenskabelige uddannelser. Resultaterne viser, at engelsk skabte problemer for enkelte studerende, og at de havde svært ved at forklare begreber pga. dårligt engelskniveau. Det er ikke muligt ud fra Aireys undersøgelse at udlede, om problemerne kun var et produkt af dårlige sprogkundskaber, eller om de studerende også havde problemer med at følge undervisningen. Andre studerende i undersøgelsen havde ingen problemer, og for nogen var engelsk det sprog, de forklarede sig bedst på. På baggrund af de resultater konkluderer Airey, at over et vist niveau af engelsk er de studerende lige gode til at forklare begreber på begge sprog uanset undervisningssprog. Dette skal ikke forstås sådan, at de lærer lige så godt, kun at de forklarer sig lige så godt. Dog taler de studerende generelt langsommere på engelsk, også selvom de forstår begrebet, og han anbefaler derfor, at man som underviser tager forbehold for, at langsom tale ikke nødvendigvis er et udtryk for dårlig forståelse.

Hellekjærs norske studie (2010) behandler læring som forståelse af forelæsninger ved gennem et spørgeskema at undersøge, hvor meget studerende på flere fakulteter fik ud af forelæsninger både på deres førstesprog og på et andetsprog. Hellekjærs resultater viser, at de fleste studerende ikke ser ud til at have seriøse vanskeligheder med at modtage undervisning på et andetsprog. Det er særligt interessant at bemærke, at de problemer, han identificerer i forelæsninger på engelsk, er meget lig de problemer, der kan være med forelæsninger på et førstesprog, dog i en mindre grad. Det synes altså sandsynligt, at problemer med fagspecifik terminologi er de samme på førstesproget som på engelsk, og at læring af terminologien går hånd i hånd med læring af konceptet. Studiet viser yderligere, at de studerende, der ser sig selv arbejde i en international sammenhæng, er dygtigst på engelsk. Vigtigheden, de føler af engelsk for fremtidig karriere, øger deres indsats i at mestre undervisning på et fremmedsprog. Dette minder om resultater fra Nissen (2015).

Der er to sider af en undervisningssituation. Den ene er at blive undervist og den anden at undervise. Begge kan blive påvirket, når undervisningssproget ændres. Et nordisk samarbejde af Thøgersen & Airey (2011) behandler pædagogiske konsekvenser ved at skifte undervisningssprog, og de behandler derved også den effekt, det kan forventes at have på læringsudbyttet. Undersøgelsen er dels kvantitativ, dels kvalitativ i komparation af naturvidenskabelige underviseres tale både på førstesproget, dansk, og på andetsproget, engelsk. På den ene side analyseres talehastigheden og på den anden talens retoriske stil. Det viser sig, at samme præsentation tager længere tid på andetsproget end på førstesproget. For det første gives studerende mere tid til at overveje en given information. Faktisk gives de ca. 50% længere tid til at forstå og behandle sætningen. For det andet bliver de studerende præsenteret for et ekstra fagcentralt synonym til at forklare begrebet, og der bygges på den måde stærkere forbindelser mellem den centrale terminologi. De studerende, der bliver undervist på dansk, præsenteres for mere verbalt materiale, idet underviserne bruger flere ord og flere måder til at forklare begrebet på. Modsat hvad man kunne forestille sig, er det i denne undersøgelse ikke undervisningen på engelsk, der har et mindre specifikt ordforråd, men undervisningen på førstesproget. Det skyldes, at de engelske forelæsninger har en mere formel stil tæt på tekstbogssprog, hvor de danske har mere uformelle sprogstrukturer (se også Thøgersen, 2013). Thøgersen & Airey argumenterer for, at underviseren måske er nødt til at ændre pædagogisk stil, fordi det engelsk, hun har adgang til, er tekstbogsengelsk. I det tilfælde vil underviseren i et pædagogisk perspektiv være mere fattig på engelsk. Dog mener de også, at det er tænkeligt, at de studerende finder det lettere at håndtere en formel beskrivelse gentaget flere gange end det samme indhold formuleret på forskellige måder i hverdagsprog.

Hvis vi kigger uden for Europa, kan et sydafrikansk studie af Paxton (2009) give indsigt i, hvordan studerende håndterer læringssituationen på et andetsprog i en undersøgelse, der ligesom Aireys (2010) beder studerende forklare begreber på to sprog og i øvrigt give eksempler på, hvordan man bruger dem. I afrikanske sprog er der ord inden for bl.a. akademiske domæner, der ikke er en etableret del af sproget, fordi der ikke er udviklet fagterminologi. Når studerende skal lære et givent fags sprog, flyttes de fra hverdagsprog til et specialiseret domæne, og det er et afgørende skridt i undervisnings- og læreprocesser. Studiet viser, at de studerende oversætter begreber til deres førstesprog for at forstå dem, men hvis der ikke findes et ord på sproget, finder de det betydningsmæssigt nærmest beslægtede. Da ordene ikke betyder helt det samme, får de imidlertid en utilstrækkelig forståelse af begrebet, og i værste fald misforstår de. Nogle af de svenske studerende syntes at bruge samme strategi, idet de brugte det, der kaldes en false friend, dvs. et ord, der ligner ordet på deres førstesprog, men som har en anden betydning på det andet sprog.

Hvis det at oversætte begrebet imidlertid ikke syntes tilstrækkeligt for de sydafrikanske studerendes forståelse, fandt de, at den eneste løsning var at huske ordet uden at forstå det og derved ty til overfladelæring (Biggs & Tang, 2011). Paxtons studie konkluderer altså, at læring af økonomiske koncepter bliver begrænset af kun at bruge andetsproget, og at undervisere måske ikke er opmærksomme på, at skriftligt arbejde kan gemme på misforståelser, idet studerende ikke fuldt forstår den engelske tekst, men blot memorerer den. I følge Paxton kan en løsning være at lade de studerende bruge begge sprog i diskussioner med ligesindede, og at de derved måske kan opnå en dybere forståelse af begrebet, end hvis kun det ene sprog bruges.

I den internationale litteratur peger Gerber et al. (2005), Klaassen (2001), Neville-Barton & Barton (2005) og Vinke (1995) på negative korrelationer mellem faglig præstation og ændring af undervisningssprog, og New Zealandske studier viser, at studerende undervist på et andetsprog præsterer 10% dårligere end studerende undervist på førstesprog (Barton & Neville-Barton, 2003; Neville-Barton & Barton, 2005). Lignende forhold findes til en vis grad hos Gerber et al. (2005) i et studie af afrikaans-talendes læring af matematik på engelsk, men hvor den matematiske evne dog viser sig vigtigere for præstationen end sproglige kompetencer. I Klaassens studie (2001) udlignede forskellene sig over tid, og ingen af ovenstående studier kan sige noget endegyldigt om, hvorvidt læringsudbyttet falder, når undervisningssproget skiftes.

Diskussion og konklusion

I første del af reviewet viste vi en forskel i temaer i skandinaviske og i internationale studier af undervisning på engelsk. Hvor de skandinaviske lande var optaget af domænetab, fokuserede den internationale litteratur på sprogvanskeligheder og internationalisering. Forskellene afspejler de nationale udgangspunkter: For de nordiske lande betyder internationaliseringen et skift fra nationalsprog til engelsk, og det giver anledning til overvejelser. For engelsktalende lande betyder internationalisering flere studerende med andre sproglige forudsætninger.

Den skandinaviske litteraturs vægt på holdninger og oplevelse af undervisning på engelsk kan måske skyldes en interesse for de aktører, som skal forvalte ændringen af undervisningssprog og måske også en interesse for de politiske sider af sagen. Mens den skandinaviske litteratur indeholder indirekte undersøgelser af læringsudbyttet gennem studier af de studerendes måde at deltage i undervisningen på (jf. senere), så er det imidlertid påfaldende få studier, som direkte undersøger det konkrete læringsudbytte. Det kan skyldes, at det er metodisk vanskeligt at gennemføre kontrollerede undersøgelser af sprogets betydning for læringsudbytte, som kan indfange de mere komplekse, kompetenceorienterede læringsmål, som ofte vil findes på videregående uddannelser. Det kan også hænge sammen med, at der i Skandinavien ikke er en stærk forskningstradition for at måle læringsudbytte, netop fordi der er en bekymring for forsimpning af læringsmålet for at gøre det målbart. Selv om det er en reel bekymring, giver det omvendt et problem i diskussionen af, hvilke konsekvenser fx skift i undervisningssproget har for de studerende.

Vægtningen af den skandinaviske litteratur skal også ses i lyset af relativt få studier og af, at en del af studierne er gennemført af de samme forfattere, som måske har bestemte interesseområder. Tallene kan således både afspejle et uudviklet forskningsfelt og en manglende interesse for læringsudbytte.

De få empiriske undersøgelser af læringsudbytte, selv hvis man inddrager den internationale litteratur, giver ikke noget klart svar på spørgsmålet om, hvilken konkret betydning undervisning på et andetsprog har for læringsudbyttet. Klaassens studie antyder, at læringsudbyttet falder, når man skifter undervisningssprog, men det er værd at bemærke, at det udligner sig over tid, efterhånden som de studerende vænner sig til sprogskiftet.

Airey og kolleger siger ikke noget direkte om læringsudbytte, men ud fra de effekter på de studerendes deltagelse og undervisernes praksis, som undersøgelserne afdækker, kan man sige, at det er overvejende sandsynligt, at det sproglige medium har en indirekte betydning for de studerendes læringsudbytte. Det hænger sammen med, at de praksisser, Airey m.fl. finder, i anden universitetspædagogisk forskning er knyttet til mere overfladisk læring (fx Prosser and Trigwell, 1999). Omvendt betyder det også, at nogle af de forhold, som findes i den engelsksprogede undervisning, også findes i undervisning på førstesproget. De studerende gør, hvad de kan for at klare kurset uafhængigt af kvaliteten af undervisning. Undervisning på et andetsprog fremhæver altså til en vis grad problemer, der måske allerede er der.

Paxtons sydafrikanske studie understreger, at sprog hænger sammen med kultur, og at det derfor ikke blot er et spørgsmål om sprogfærdighed – en pointe som er parallel med Halliday og Martins sprogsyn. De studerendes forståelsesstrategier i oversættelsen mellem forskellige faglige sprog, men også mellem forskellige erfaringsverdener kan have betydning for, hvor korrekt de studerende forstår det faglige indhold. På den måde handler undervisning på andetsprog også om at være opmærksom på kulturelle forhold, som spiller ind på de studerendes forståelse.

Samlet set vil vi pege på to konklusioner og perspektiver fra dette review. Det første er, at diskussionen om brug af engelsk som undervisningssprog på videregående uddannelser kræver en langt mere nuanceret forståelse end engelsksproglige kompetencer. Sprog er knyttet til kultur og identitet og er forbundet med forståelse på flere måder end gennem semantikken. Sproget er også knyttet til de studerendes og undervisernes praksisser i læringsrummet og dermed til den måde, hvorpå disse praksisser understøtter eller hæmmer læring. Diskussionen kræver nuancer.

Det andet er, at der er brug for flere undersøgelser, som målrettet og nuanceret søger at afdække de studerendes læringsudbytte. Sådanne undersøgelser er komplekse, fordi så mange forhold påvirker læringsudbyttet. Det gælder ikke kun studier af effekten af undervisningssprog, men af undervisning i det hele taget. Der er derfor brug for studier, som med forskellige metoder undersøger læringsudbyttet i bred forstand. Sådanne studier vil ikke kunne formulere ét svar på, hvilken betydning undervisningssproget har; men det vil kunne kvalificere diskussionen, og i lyset af omfanget af engelsksproget undervisning på danske uddannelser vil det være meget relevant. Et relevant aspekt er, om en ændring i undervisningssproget kan have forskellig betydning i forskellige fagområder. En stor del af de nordiske studier har undersøgt naturvidenskabelige uddannelser, men det er muligt, at forskelle i læringsindhold og undervisningstraditioner kan betyde, at man ikke nødvendigvis uden videre kan overføre resultater fra ét fagområde til et andet. Tilsvarende kan der være forskelle i konsekvensen på tværs af kulturer – herunder undervisningskulturer – som svækker undersøgelsesernes udsagnskraft. Flere, nuancerede og sammenlignende studier vil derfor være kærkomne.

Som underviser kan man holde sig for øje, at selvom studerende (og undervisere) skulle mene, at det er uden betydning at kunne tale et fremmedsprog, så gør det en forskel for nuancerne og følelsen af sikkerhed. Det vil kunne afhjælpes ved en opmærksomhed på at skabe et trygt læringsrum, at give de studerende muligheder for at tale i mindre grupper, åbne for at bruge modersmålet også og ved at forvente langsommere og mere tøvende tale – som ikke skal forveksles med faglig usikkerhed.

Tilsvarende bliver studerende mere tilbøjelige til at blive mere passive og anlægge overfladestrategier. Det taler for en (endnu mere) bevidst brug af studenterinddragelse, små øvelser og gruppediskussioner, refleksion, tænkeskrivning osv. – dvs. teknikker som tilskynder de studerende til at arbejde aktivt med indholdet og tilbyder tid og rum til at gøre det.

Væsentligst er det dog, at underviseren er opmærksom på, at der er forskel på at undervise på modersmålet og på engelsk – også selv om det ikke kan afgøres præcist, hvilken betydning forskellen har.

Camilla Falk Rønne Nissen er ph.d.-studerende i Dansk ved Institut for Nordiske Studier og Sprogvidenskab. Hendes ph.d.-projekt handler om de sproglige og pædagogiske konsekvenser, som internationalisering af universitetet medfører. I 2015 blev Camillas empirisk baserede speciale udgivet af Center for Internationalisering og Parallelsproglighed. Her findes et etnografisk studie af det sproglige miljø på to engelsksprogede kurser på Københavns Universitet.

*Lars Ulriksen er professor i Naturfagenes Uddannelsessociologi ved Institut for Naturfagenes Didaktik på Københavns Universitet. Hans primære forskningsinteresse er mødet mellem deltagerne og uddannelser, herunder uddannelsernes opbygning, de undervisningsformer som bruges, og hvad det forudsætter hos deltagerne – ikke mindst hos de studerende. Han har undervist på adjunkt pædagogikum siden 1999 og udgav i 2014 bogen *God undervisning på de videregående uddannelser* (Frydenlund).*

Litteratur

- Airey, J. (2009). *Science, Language and Literacy: Case Studies of Learning in Swedish University Physics*. (PhD thesis). Uppsala: Acta Universitatis Upsaliensis. Retrieved from <http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:173193/FULLTEXT01.pdf>.
- Airey, J. (2010). The ability of students to explain science concepts in two languages. *Hermes - Journal of Language and Communication Studies*, 45, 35-49.
- Barton, B. & Neville-Barton, P. (2003). Language issues in undergraduate mathematics: Report of two studies. *New Zealand Journal of Mathematics*, 32, 19-28.
- Biggs, J. B. & Tang, C. (2011). *Teaching for Quality Learning at University. What Students do* (3. Edition). Maidenhead: Society for Research into Higher Education & Open University Press, McGraw-Hill Education.
- Björkman, B. (2010). *Spoken Lingua Franca English at a Swedish Technical University: An Investigation of Form and Communicative Effectiveness*. Unpublished PhD thesis. Stockholm: Stockholm University.
- Bolton, K. & Kuteeva, M. (2012). English as an academic language at a Swedish university: Parallel language use and the "threat" of English. *Journal of Multilingual and Multicultural Development*, 33(5), 429-447.
- Carroll-Boegh, A. (2005). Internationalisation and teaching through English: A Danish perspective. *Educate*, 5(2), 19-30.
- Cummins, J. (1991). Interdependence of first and second language proficiency in bilingual children. I: E. Bialystok (red.): *Language processing in bilingual children*, 70-89. Cambridge, UK: Cambridge University Press.
- Dalton-Puffer, C. (2011). Content and language integrated learning: From practice to principles? *Annual Reviews of Applied Linguistics*, 31, 182-204.
- Fletcher, R. B., Meyer, L. H., Anderson, H., Johnston, P. & Rees, M. (2012). Faculty and students conceptions of assessment in higher education. *Higher Education*, 64(1), 119-133. doi: 10.1007/s10734-011-9484-1.
- Gerber, A., J., Engelbrecht, Harding, A. & Rogan, J. (2005). The influence of second language teaching on undergraduate mathematics performance. *Mathematics Education Research Journal*, 17, 3-21.
- Gunnarsson, B.-L. & Öhman, K. (1997). Det internationaliserade universitetet. En studie av bruket av engelska och andra främmande språk vid Uppsala Universitet. *TeFa* 16. Uppsala: Uppsala universitet, Department of Scandinavian Languages.
- Halliday, M. A. K. & Martin, J. R. (1993). *Writing Science: Literacy and Discursive Power*. London: Falmer.

- Harder, P. (red.) (2009). *Angles on the English-Speaking World: English in Denmark: Language Policy, Internationalization and University Teaching*. København: Museum Tusulanum.
- Hellekjær, G. O. (2010). Language matters: Assessing lecture comprehension in Norwegian English-medium higher education. I: C. Dalton-Puffer, T. Nikula & U.J.B. Smit (red.): *Language Use and Language Learning in CLIL Classrooms*, 233-258. Amsterdam: John Benjamins.
- Hellekjær, G. O. & Westergaard, M. R. (2002). An exploratory survey of content learning through English at Scandinavian universities. I: A. M. Simensen (red.): *Teaching and learning foreign languages issues and ideas*, 47-61. Oslo: Unipub.
- Höglin, R. (2002). *Engelska språket som hot och tillgång i Norden*. Köpenhamn: Nordiska ministerrådet.
- Holmen, Anne (2006): Finding a voice in a second language. I: Ø. Dahl, I. Jensen & P. Nynäs (red.): *Bridges of Understanding. Perspectives on Intercultural Communication*. Oslo: Unipub forlag.
- Hultgren, A. K. (2014). Whose parallellingualism? Overt and covert ideologies in Danish university language policies. *Multilingua. Journal of cross-cultural and interlanguage communication*, 33(1-2), 61-87.
- Hyltenstam, K. (2004). Engelskan, skolans språkundervisning och svensk språkpolitik. I: O. Josephson & B. Lindgren (red.): *Engelskan i Sverige. Språkval i utbildning, arbete och kulturliv*, 36-110. Stockholm: Svenska Språknämnden.
- Illeris, K. (2006). *Læring* (2. reviderede udg.). Frederiksberg: Roskilde Universitetsforlag.
- Jakobsen, A., Rump, C. Ø., Clemmensen, T. & May, M. (1999). *Kvalitetsudviklingsprojektet "Faglig Sammenhæng" Hovedrapport* (Vol. 1). Lyngby: Center for Didaktik og Metodeudvikling, Danmarks Tekniske Universitet.
- Jensen, C. & Thøgersen, J. (2011). Danish University lecturers' attitudes towards English as the medium of instruction. *Iberica*, 22, 13-34.
- Jensen, C., Stæhr, L. S., Thøgersen, J. & Nielsen, J. Ø. (2009). *Underviseres holdninger til engelsk som undervisningssprog: En spørgeskemaundersøgelse på Københavns Universitet*. Center for Internationalisering og Parallelsproglighed. København: Museum Tusulanum . <http://cip.ku.dk/forskning/publikationer/>.
- Klaassen, R. (2001). *The International University Curriculum: Challenges in English medium Engineering Education*. Unpublished Doctoral Thesis, Delft University of Technology.
- Kuteeva, M. (2014). The parallel language use of Swedish and English: The question of "nativeness" in university policies and practices. *Journal of Multilingual and Multicultural Development*, 35(4), 332-344.
- Lauridsen, K. (2015). International programmes or English medium instruction. Præsentation på Dansk Universitetspædagogisk Netværks Konference 2015
- Ljosland, R. (2008). *Lingua franca, prestisjespråk og forestilt fellesskap: Om engelsk som akademisk språk i Norge. Et kasusstudium i bred kontekst*. Unpublished PhD thesis. Norwegian University of Science and Technology.
- Mortensen, J. & Haberland, H. (2009). Sprogvalg på danske universiteter i historisk perspektiv. *Sprogforum*, 46, 8-13.
- Mortensen, J. & Haberland, H. (2012). English – the new latin of academia? Danish universities as a case. *International Journal of the Sociology of Language*, 216, 175-197.
- Neville-Barton, P. & Barton, B. (2005). *The Relationship between English Language and Mathematics Learning for Non-native Speakers*. Wellington: Teaching and Learning Research.
- Nissen, C. F. R. (2015). *En parallelsproglig virkelighed - et etnografisk studie af sprogbrugsmønstre på to kurser udbudt på engelsk på SCIENCE og SUND, Københavns Universitet*. Københavnerstudier i tosprogethed. Studier i Parallelsproglighed, bind C7. København: Københavns Universitet, Humanistisk Fakultet.

- Paxton, M. I. J. (2009). "It's easy to learn when you using your home language but with English you need to start learning language before you get to the concept": Bilingual concept development in an English medium university in South Africa. *Journal of Multilingual and Multicultural Development*, 30(4), 345-359.
- Phillipson, R. (2006). English, a cuckoo in the European higher education nest of languages? *European Journal of English Studies*, 10(1), 13-32.
- Phillipson, R. & Skutnabb-Kangas, T. (1999). Englishisation: One dimension of globalisation. I: D. Graddol & U. H. Meinhof (red.): *English in a Changing World*. AILA Review, 13, 19-36. Guilford: AILA.
- Prosser, M. & Trigwell, K. (1999). *Understanding Learning and Teaching. The Experience in Higher Education*. Buckingham: Open University Press.
- Preisler, B. (2008). Teaching in a foreign language: Linguistic performance and academic authority in the international university. I: H. Haberland, J. Mortensen, A. Fabricius, B. Preisler, K. Risager & S. Kjærbeck (red.): *Higher Education in the Global Village*. Department of Culture and Identity, Roskilde University
- Rolnick, M. (2000). Current issues and perspectives on second language learning of science. *Studies in Science Education*, 35, 9-121.
- Shaw, P. (2008). Engelska som lingua franca och som internationellt vetenskapsspråk. I: E. Jansson (red.): *Vetenskapsengelska - med svensk kvalitet?*, 21-34. Stockholm: Språkrådet.
- Söderlundh, H. (2010). *Internationella universitet – lokala språkval. Om bruket av talad svenska i engelskspråkiga kursmiljöer*. Uppsala: Institutionen för Nordiska Språk, Uppsala Universitet.
- Sweller, J, Ayres, P. & Kalyuga, S. (2011). *Cognitive Load Theory*. New York, NY: Springer.
- Tamir, P. (1998). Assessment and evaluation in science education: Opportunities to learn and outcomes. I: B. J. Fraser & K. G. Tobin (red.): *International Handbook of Science Education*, 761-789. Dordrecht/Boston/London: Kluwer Academic Publishers.
- Tange, H. (2010). Caught in the Tower of Babel: University lecturers' experiences with internationalization. *Journal of Language and International Communication*, 10, 137-49.
- Thøgersen, J. & Airey, J. (2011). Teaching undergraduate science in Danish and in English: A comparison of speaking rate and rhetorical style. *English for Specific Purposes* 30, 209-221.
- Thøgersen, J. (2013). Stylistic and pedagogical consequences of university teaching in English in Europe. I: H. Haberland, D. Lønsmann & B. Preisler (red.): *Language Alternation, Language Choice, and Language Encounter in International Tertiary Education*. Berlin: Springer.
- Ulriksen, Lars (2014). *God undervisning på de videregående uddannelser*. Frederiksberg: Frydenlund.
- Vinke, A. A. (1995). *English as the Medium of Instruction in Dutch Engineering Education*. Unpublished Doctoral Thesis, Delft University of Technology.
- Östman, L. (1998). How companion meanings are expressed by science education discourse. I: D. Roberts & L. Östman (red.): *Problems of Meaning in Science Education*, 54-70. New York: Teachers College Press.

Appendix 1: Dansk litteratur

Titel	Holdninger			Oplevelse		Lærings-udbytte	Under-visning & del-tagelse	Problemer (fag vs. sprog)	Sprog & identi-tet	Sprog-viden-skab	Internationalisering	
	Stude-rende	Under-viser	Andre	Stude-rende	Under-viser						Sprog-politik	Studen-termobilitet
Carroll-Boegh, A. (2005). Internationalization and teaching through English: A danish perspective. <i>Educate</i> , 5(2).											1	
Carroll-Boegh, A. & Takagi, H. (2006). Internationalization and university curricula in Denmark and Japan School of Lifelong Education and International Development. <i>Educate</i> , 6(1), 25-34.											1	
Denver, L, Jensen, C., Mees, I. & Werther, C. (2011). Hvad synes du selv? - Om underviseres evaluering af egne kompetencer i engelsk. <i>Sprogforum</i> , 52, 54-60.	1	1	1	1	1							

Titel	Holdninger			Oplevelse		Lærings-udbytte	Under-visning & deltagelse	Problem-er (fag vs. sprog)	Sprog & identi-tet	Sprog-viden-skab	Internationalisering	
	Stude-rende	Under-viser	Andre	Stude-rende	Under-viser						Sprog-politik	Studen-termobilitet
Denver, L., Jensen, C., Mees, I. & Werther, C. (2009). "Ingen engelskkurser, tak!". <i>Sprogforum</i> , 46, 14-19.	1	1	1	1	1							
Didriksen, T. (2007). <i>Engelsk som undervisningssprog på de danske universiteter - en empirisk undersøgelse af danske førsteårsstuderendes holdninger og indgangskompetencer</i> . (Studier i Parallelsproglighed, bind C1, Københavnerstudier i tosprogethed). København: Københavns Universitet, Humanistisk fakultet.	1			1				1				
Fabricius, A. H. (2014). The transnational and the individual: A life-history narrative in a Danish university context. <i>Journal of Education for Teaching: International Research and Pedagogy</i> , 40(3), 284-299.												1

Titel	Holdninger			Oplevelse		Lærings-udbytte	Under-visning & del-tagelse	Problem-er (fag vs. sprog)	Sprog & identi-tet	Sprog-viden-skab	Internationalisering	
	Stude-rende	Under-viser	Andre	Stude-rende	Under-viser						Sprog-politik	Studen-termobilitet
Gregersen, F. (2012). Globaliseringens udfordringer med særligt hensyn til universitetsinstitutionerne. <i>Nordand</i> , 7(2), 5-20.											1	
Gregersen, F. & Josephson, O. (2014). Sprogpolitik og internationalisering på nordiske universiteter. I: F. Gregersen (red.): <i>Hvor parallel. Om parallelspråkighet på Nordens universitet</i> . TemaNord 2014, 15-34.											1	
Haberland, H. (2011). Local languages as the language of internationalization: internationalization and language choice. <i>Intercultural Communication Review</i> , 9, 37-47.											1	

Titel	Holdninger			Oplevelse		Lærings-udbytte	Under-visning & del-tagelse	Problem-er (fag vs. sprog)	Sprog & identi-tet	Sprog-viden-skab	Internationalisering	
	Stude-rende	Under-viser	Andre	Stude-rende	Und-er-vised						Sprog-politik	Studen-termobilitet
Harder, P. (2009). <i>Angles on the English-Speaking World: English in Denmark; Language Policy, Internationalization and University Teaching</i> . University of Copenhagen: Museum Tusulanum.		1									1	
Hultgren, A. K. (2012). Lexical borrowing from English into Danish in the sciences: An empirical investigation of domain loss. <i>International Journal of Applied Linguistics</i> , 23(2), 166-182.											1	
Hultgren, A. K. (2014). Whose parallellingualism? Overt and covert ideologies in Danish university language policies. <i>Multilingua. Journal of cross-cultural and interlanguage communication</i> , 33(1-2), 61-87.											1	

Titel	Holdninger			Oplevelse		Lærings-udbytte	Under-visning & del-tagelse	Problem-er (fag vs. sprog)	Sprog & identi-tet	Sprog-viden-skab	Internationalisering	
	Stude-rende	Under-viser	Andre	Stude-rende	Under-viser						Sprog-politik	Studen-termobili-tet
Hultgren, A. K., Gregersen, F. & Thøgersen, J. (red.) (2014). <i>English in Nordic Universities: Ideologies and Practices</i> . Amsterdam: John Benjamins Publishing Company.										1	1	
Jakobsen, A. S. (2010). <i>"Ellers er det bare lige ud af landevejen" - en interviewundersøgelse af ti underviseres holdninger til og erfaringer med engelsksproget undervisning ved Det Biomedicinske Fakultet, KU</i> . (Studier i Parallelsproglighed, bind C2, Københavnerstudier i Tosprogethed). København: Københavns Universitet, Humanistisk fakultet.		1			1							

Titel	Holdninger			Oplevelse		Lærings-udbytte	Under-visning & del-tagelse	Problem-er (fag vs. sprog)	Sprog & identi-tet	Sprog-viden-skab	Internationalisering	
	Stude-rende	Under-viser	Andre	Stude-rende	Under-viser						Sprog-politik	Studen-termobilitet
Jensen, C. & Thøgersen, J. (2011). Danish university lecturers' attitudes towards English as the medium of instruction. <i>Ibérica</i> , 22, 13–34.		1										
Jensen, C., Denver, L. et al. (2013). Students' attitudes to lecturers' English in English-medium higher education in Denmark, <i>NJES (Online)</i> , 13(1), 87-112.	1											
Jensen, C., Stæhr, L. S., Thøgersen, J. & Nielsen, J. Ø. (2009). <i>Underviseres holdninger til engelsk som undervisningssprog: en spørgeskemaundersøgelse på Københavns Universitet</i> . København: Center for Internationalisering og Parallelsproglighed, Museum Tusulanum.		1										

Titel	Holdninger			Oplevelse		Lærings-udbytte	Under-visning & del-tagelse	Problem-er (fag vs. sprog)	Sprog & identi-tet	Sprog-viden-skab	Internationalisering	
	Stude-rende	Under-viser	Andre	Stude-rende	Under-viser						Sprog-politik	Studen-termobilitet
Jensen, C., Stæhr, L. S. & Thøgersen, J. (2009). Har ældre universitetsundervisere flere problemer med undervisning på engelsk?. <i>Sprogforum</i> , 46.					1							
Kiil, L. (2011). <i>Danish University Student's Use of Codeswitching During English-Medium Instruction</i> . (København-studier i tosprogethed. Studier i Parallelsproglighed. Bind C3). København: Københavns Universitet, Humanistisk fakultet.								1		1		
Kirilova, M. & Schou, K. (2014). <i>Udlandsophold og sprog. En spørgeskemaundersøgelse på Københavns Universitet om studerendes behov for og erfaringer med sprog i relation til udlandsophold fra studieåret 2013/2014</i> . København: Center for internationalisering og parallelsproglighed, Københavns Universitet.								1				

Titel	Holdninger			Oplevelse		Lærings-udbytte	Under-visning & del-tagelse	Problem-er (fag vs. sprog)	Sprog & identi-tet	Sprog-viden-skab	Interna-tionalisering	
	Stude-rende	Under-viser	Andre	Stude-rende	Under-viser						Sprog-politik	Studen-termobilitet
Kling, J. M. & Stæhr, L. S. (2011). Assessment and assistance: Developing university lecturers' language skills through certification feedback . I: R. Cancino, K. Jæger & L. Dam (red.): <i>Policies, Principles, Practices: New Directions in Foreign Language Education in the Era of Educational Globalization</i> , 213-245. Newcastle upon Tyne, UK: Cambridge Scholars Press.								1		1		
Larsen, S. (2013). <i>Re-contextualising academic writing in English: Case studies of international students in Denmark</i> . København: Københavns Universitet, Det Humanistiske Fakultet (Unpublished PhD thesis).								1				1

Titel	Holdninger			Oplevelse		Lærings-udbytte	Under-visning & del-tagelse	Problem-er (fag vs. sprog)	Sprog & identi-tet	Sprog-viden-skab	Internationalisering	
	Stude-rende	Under-viser	Andre	Stude-rende	Under-viser						Sprog-politik	Studen-termobilitet
Laursen, K. (2012). <i>Det er sprogligt - selv hvor du ikke lægger mærke til det - En empirisk undersøgelse af de sproglige og faglige vanskeligheder hos farmaceutstuderende med dansk som andetsprog på Københavns Universitet. Københavnerstudier i tosprogethed.</i> (Studier i Parallelsproglighed, bind C4). København: Københavns Universitet, Humanistisk Fakultet.								1				1
Lueg, K. & Lueg, R. (2014). Why do students choose English as a medium of instruction? A Bourdieusian perspective on the study strategies of non-native English speakers. <i>Academy Of Management Learning And Education</i> , 14(1), 5-30.	1										1	

Titel	Holdninger			Oplevelse		Lærings-udbytte	Under-visning & del-tagelse	Problem-er (fag vs. sprog)	Sprog & identi-tet	Sprog-viden-skab	Internationalisering	
	Stude-rende	Under-viser	Andre	Stude-rende	Under-viser						Sprog-politik	Studen-termobili-tet
Lueg, K. & Lueg, R. (2015). English as a medium of instruction at Spanish universities: Status, perspectives, and implications for higher education executives. <i>Communication & Language At Work</i> , 1(4), 53-73.					1						1	
Madsen, M. (2008). <i>Der vil altid være brug for dansk. En undersøgelse af 11 naturvidenskabelige forskeres grunde til at vælge henholdsvis dansk og engelsk i deres arbejde.</i> (Købehavnerstudier i tosprogethed, bind 48). København: Københavns Universitet, Det Humanistiske Fakultet.		1	1								1	

Titel	Holdninger			Oplevelse		Lærings-udbytte	Under-visning&del-tagelse	Problem-er (fag vs. sprog)	Sprog&identi-tet	Sprog-viden-skab	Internationalisering	
	Stude-rende	Under-viser	Andre	Stude-rende	Under-viser						Sprog-politik	Studen-termobilitet
Mortensen, J. & Haberland, H. (2012). English – the new latin of academia? Danish universities as a case. <i>International Journal of the Sociology of Language</i> , 216, 175-197.											1	
Mortensen, J. (2008). Circus English? Investigating English as an academic lingua franca at BA study group meetings at Roskilde University. I: H. Haberland, J. Mortensen, A. Fabricius,, B. Preisler, K. Risager & S. Kjærbeck (red.): <i>Higher Education in the Global Village: Cultural and Linguistic Practices in the International University</i> . Roskilde: Department of Culture and Identity, Roskilde Universitet, 85-96.										1		

Titel	Holdninger			Oplevelse		Lærings-udbytte	Under-visning & del-tagelse	Problem-er (fag vs. sprog)	Sprog & identi-tet	Sprog-viden-skab	Internationalisering	
	Stude-rende	Under-viser	Andre	Stude-rende	Under-viser						Sprog-politik	Studen-termobilitet
Nevile, M. & Wagner, J. (2008). Managing languages and participation in a multilingual group examination. I: H. Haberland, J. Mortensen, A. Fabricius, B. Preisler, K. Risager & S. Kjærbeck (red.): <i>Higher Education in the Global Village: Cultural and Linguistic Practices in the International University</i> . Roskilde: Department of Culture and Identity, Roskilde Universitet, 149-175.								1				
Nissen, C. F. R. (2015). <i>En parallelsproglig virkelighed. Et etnografisk studie af sprogbrugsmønstre på to kurser udbudt på engelsk på SCIENCE og SUND, Københavns Universitet</i> . (Københavnstudier i Tosprogethed. Studier i Parallelsproglighed, bind C7). København: Københavns Universitet, Humanistisk Fakultet.				1					1		1	

Titel	Holdninger			Oplevelse		Lærings-udbytte	Under-visning & del-tagelse	Problem-er (fag vs. sprog)	Sprog & identi-tet	Sprog-viden-skab	Internationalisering	
	Stude-rende	Under-viser	Andre	Stude-rende	Under-viser						Sprog-politik	Studen-termobilitet
Odgaard, S. M. (2014). <i>"Det er ikke et sprog, man bare kan samle op på gaden". En undersøgelse af behovet for kurser i akademisk dansk for studerende med dansk som andetsprog på Institut for Tværkulturelle og Regionale Studier på Københavns Universitet.</i> (Københavnstudier i Tosprogethed: Studier i Parallelsproglighed, bind C6). København: Københavns Universitet, Humanistisk Fakultet.								1				
Phillipson, R. (2006). English, a cuckoo in the European higher education nest of languages? <i>European Journal of English Studies</i> , 10(1), 13-32.											1	

Titel	Holdninger			Oplevelse		Lærings-udbytte	Under-visning & del-tagelse	Problem-er (fag vs. sprog)	Sprog & identi-tet	Sprog-viden-skab	Internation-alisering	
	Stude-rende	Under-viser	Andre	Stude-rende	Under-viser						Sprog-politik	Studen-termobi-litet
Phillipson, R. & T. Skutnabb-Kangas (1999). "Englishisation: One dimension of globalisation" I: D. Graddol & U. H. Meinhof (red.): <i>English in a Changing World</i> . AILA Review 13, 19-36. Guilford: AILA.											1	
Preisler, B. (2005). Deconstructing "the domain of science" as a sociolinguistic entity in EFL societies: the relationship between English and Danish in higher education and research. I: B. Preisler, A. Fabricius, H. Haberland, S. Kjærbeck & K. Risager (red.): <i>The Consequences of Mobility: Linguistic and Sociocultural Contact Zones</i> , 238-248. Roskilde: RUC, Institut for Sprog og Kultur.											1	
Preisler, B. (2008): Teaching in a foreign language: linguistic performance and academic authority in the international university. I: H. Haberland, J. Mortensen, A. Fabricius, B. Preisler, K. Risager & S. Kjærbeck (red.): <i>Higher Education in the Global Village</i> . Roskilde: Department of Culture and Identity, Roskilde University								1	1			

Titel	Holdninger			Oplevelse		Lærings-udbytte	Under-visning & del-tagelse	Problem-er (fag vs. sprog)	Sprog&identi-tet	Sprog-viden-skab	Internationalisering	
	Stude-rende	Under-viser	Andre	Stude-rende	Under-viser						Sprog-politik	Studen-termobilitet
Soren, J. M. K. & Stæhr, L. S. (2011). Certificering af universitetsunderviseres engelsksproglige kompetencer. <i>Sprogforum</i> , 52, 46-53.								1		1		
Soren, J. M. K. (2013). <i>Teacher Identity in English-Medium Instruction: Teacher Cognitions from a Danish Tertiary Education Context</i> . København: Københavns Universitet, Det Humanistiske Fakultet (unpublished PhD thesis).					1			1	1			
Tange, H. (2009). International education as intercultural learning. I: M. Hellstén & A. Reid (red.): <i>Researching International Pedagogies</i> , 99–114. New York: Springer-Verlag.					1							1

Titel	Holdninger			Oplevelse		Lærings-udbytte	Under-visning & del-tagelse	Problem-er (fag vs. sprog)	Sprog & identi-tet	Sprog-viden-skab	Internationalisering	
	Stude-rende	Under-viser	Andre	Stude-rende	Under-viser						Sprog-politik	Studen-termobilitet
Tange, H. (2010). <i>Underviser-erfaringer med internationalisering</i> . Aarhus: Aarhus School of Business, University of Aarhus, Department of Language and Business Communication.					1							
Tange, H. (2010). Caught in the Tower of Babel: University lecturers' experiences with internationalization. <i>Journal of Language and International Communication</i> , 10, 137–49.					1		1	1				1
Thøgersen, J. (2013). Stylistic and pedagogical consequences of university teaching in English in Europe. I: H. Haberland, D. Lønsmann & B. Preisler (red.), <i>Language Alternation, Language Choice and Language Encounter in International Tertiary Education</i> . Berlin: Springer.							1					

Titel	Holdninger			Oplevelse		Lærings-udbytte	Under-visning & del-tagelse	Problem-er (fag vs. sprog)	Sprog & identi-tet	Sprog-viden-skab	Internationalisering	
	Stude-rende	Under-viser	Andre	Stude-rende	Under-viser						Sprog-politik	Studen-termobilitet
Thøgersen, J. & Airey, J. (2011). Teaching undergraduate science in Danish and in English: A comparison of speaking rate and rhetorical style. <i>English for Specific Purposes</i> , 30, 209-221.						1						
Thøgersen, J., Josephsson, O., Londen, M. & Salö, L. (2014). Engelsk som undervisningssprog på nordiske universiteter - hvordan gør man? I F. Gregersen (red.): <i>Hvor parallelt?: Om parallelspråkighet på Nordens universitet</i> . TemaNord 2014. København: Nordisk Ministerråd, 55-123.							1				1	
Vinther, J. & Slethaug, G. (2015). The impact of international students on the university work environment: A comparative study of a Canadian and a Danish university. <i>Language and Intercultural Communication</i> , 15(1), 92-108.								1				1

Titel	Holdninger			Oplevelse		Lærings-udbytte	Under-visning & del-tagelse	Problem-er (fag vs. sprog)	Sprog & identi-tet	Sprog-viden-skab	Internationalisering	
	Stude-rende	Under-viser	Andre	Stude-rende	Under-viser						Sprog-politik	Studen-termobilitet
Werther, C., Denver, L., Jensen, C. & Mees, I. M. (2014). Using English as a medium of instruction at university level in Denmark: The lecturer's perspective. <i>Journal of Multilingual and Multicultural Development</i> , 35(5), 443-462.		1	1		1			1				
Westbrook, P. N. & Knudsen, S. J. V. S. (2013). Klædt på til at bruge engelsk som undervisningssprog: Workshops for studerende og lærere ved Københavns Universitet. <i>Sprogforum</i> , 19(56), 71-78.							1					

Titel	Holdninger			Oplevelse		Lærings-udbytte	Under-visning & del-tagelse	Problem-er (fag vs. sprog)	Sprog & identi-tet	Sprog-viden-skab	Internationalisering	
	Stude-rende	Under-viser	Andre	Stude-rende	Under-viser						Sprog-politik	Studen-termobilitet
Westbrook, P. & Henriksen, B. (2011). "Bridging the linguistic and affective gaps" - the impact of a short, tailor-made language course on a Danish university lecturer's ability to lecture with confidence in English. I: R. Cancino, L. Dam & K. Jæger (red.): <i>Policies, Principles, Practices: New Directions in Foreign Language Education in the Era of Educational Globalization</i> . Newcastle upon Tyne, UK: Cambridge Scholars Press.								1	1			

Appendix 2: Øvrig skandinavisk litteratur

Titel	Holdninger			Oplevelse		Lærings-udbytte	Under-visning & del-tagelse	Problem-er (fag vs. sprog)	Sprog&identitet	Sprog-viden-skab	Internationalisering	
	Stude-rende	Under-viser	Andre	Stude-rende	Under-viser						Sprog-politik	Studen-termobilitet
Airey, J. (2004). Can you teach it in English? Aspects of the language choice debate in Swedish higher education. I: R. Wilkinson (red.): <i>Integrating Content and Language: Meeting the Challenge of a Multilingual Higher Education</i> , 97–108. Maastricht, Netherlands: Maastricht University Press.				1							1	
Airey, J. (2009). <i>Science, Language and Literacy: Case Studies of Learning in Swedish University Physics</i> . Uppsala, Sweden: Acta Universitatis Upsaliensis. (Unpublished PhD thesis).						1						
Airey, J. (2010). "The ability of students to explain science concepts in two languages." <i>Hermes – Journal of Language and Communication Studies</i> , 45, 35-49.						1		1				

Titel	Holdninger			Oplevelse		Lærings-udbytte	Under-visning & del-tagelse	Problemer (fag vs. sprog)	Sprog & identi-tet	Sprog-viden-skab	Internationalisering	
	Stude-rende	Under-viser	Andre	Stude-rende	Under-viser						Sprog-politik	Studentermo-bi-litet
Airey, J. (2011). The relationship between teaching language and student learning in Swedish university physics. I: B. Priesler, I. Klitgård & A. H. Fabricius (red.): <i>Language and Learning in the International University: From English Uniformity to Diversity and Hybridity</i> , 3-18. Bristol, UK: Multilingual Matters.				1			1					
Airey, J. (2011). Talking about teaching in English: Swedish university lecturers? Experiences of changing teaching language. <i>Ibérica: Revista de la Asociación Europea de Lenguas para Fines Específicos (AELFE)</i> , 22, 35-54.					1		1					

Titel	Holdninger			Oplevelse		Lærings-udbytte	Under-visning & del-tagelse	Problemer (fag vs. sprog)	Sprog & identi-tet	Sprog-viden-skab	Internationalisering	
	Stude-rende	Under-viser	Andre	Stude-rende	Under-viser						Sprog-politik	Studen-termobilitet
Airey, J. (2012). "I Don't Teach Language": The Linguistic Attitudes of Physics Lecturers in Sweden. <i>AILA Review</i> , 25, 64-79.					1							
Airey, J. & Linder, C. (2006). Language and the experience of learning university physics in Sweden. <i>European Journal of physics</i> , 2(3), 553-560.				1								
Airey, J. & Linder, C. (2007). Disciplinary learning in a second language: A case study from university physics. I: R. Wilkinson & V. Zegers (red.): <i>Researching Content and Language Integration in Higher Education</i> . Maastricht: Maastricht University Language Centre, 161-171.				1								

Titel	Holdninger			Oplevelse		Lærings-udbytte	Under-visning & del-tagelse	Problemer (fag vs. sprog)	Sprog & identi-tet	Sprog-viden-skab	Internationalisering	
	Stude-rende	Under-viser	Andre	Stude-rende	Under-viser						Sprog-politik	Studen-termobilitet
Airey, J. & Linder, C. (2008). Bilingual scientific literacy? The use of English in Swedish university science courses. <i>Nordic Journal of English Studies</i> , 7(3), 145-161.							1					
Björkman, B. (2008). "So where we are": Spoken lingua franca English at a Swedish technical university. <i>English Today</i> , 24(2), 11-17.										1		
Björkman, B. (2010). <i>Spoken lingua franca English at a Swedish technical university: An investigation of form and communicative effectiveness</i> . Stockholm: Stockholm University. (Unpublished PhD thesis)								1		1		
Björkman, B. (2010). So you think you can ELF: English as a lingua franca as the medium of instruction. <i>Hermes: Journal of Language and Communication Studies</i> , 45, 77-96.							1			1		

Titel	Holdninger			Oplevelse		Lærings-udbytte	Under-visning & del-tagelse	Problemer (fag vs. sprog)	Sprog & identi-tet	Sprog-viden-skab	Internationalisering	
	Stude-rende	Under-viser	Andre	Stude-rende	Under-viser						Sprog-politik	Studen-termobilitet
Björkmann, B. (2011). Pragmatic strategies in English as an academic lingua franca: Ways of achieving communicative effectiveness? <i>Journal of Pragmatics</i> , 43(4). 950-964.										1		
Bolton, K. & Kuteeva, M. (2012). English as an academic language at a Swedish university: Parallel language use and the "threat" of English. <i>Journal of Multilingual and Multicultural Development</i> , 33(5), 429-447.	1	1						1				
Brock-Utne, B. (2007). Language of instruction and research in higher education in Europe: Highlights from the current debate in Norway and Sweden. <i>International Review of Education</i> , 53(4), 367-388.											1	

Titel	Holdninger			Oplevelse		Lærings-udbytte	Under-visning & del-tagelse	Problemer (fag vs. sprog)	Sprog & identi-tet	Sprog-viden-skab	Interna-tionalisering	
	Stude-rende	Under-viser	Andre	Stude-rende	Under-viser						Sprog-politik	Studen-termobilitet
Gunnarsson, B.-L. & Öhman, K. (1997). Det internationaliserade universitetet. En studie av bruket av engelska och andra främmande språk vid Uppsala universitet. <i>TeFa 16</i> . Uppsala: Uppsala Universitet, Department of Scandinavian Languages.											1	
Hellekjær, G. O. (2004). Unprepared for English-medium instruction: a critical look at beginner students. I: R. Wilkinson (red.): <i>Integrating Content and Language: Meeting the Challenge of a Multilingual Higher Education</i> . Maastricht. Universitaire pers Maastricht.								1				
Hellekjær, G. O. (2005): <i>The Acid Test: Does Upper Secondary EFL Instruction Effectively Prepare Norwegian Students for the Reading of English Textbooks at Colleges and Universities?</i> The University of Oslo, The faculty of Arts, The Department of Teacher Education and School Development. (Ph.d.-afhandling).								1				
Hellekjær, G. O. (2009).								1				

Academic English reading proficiency at the university level: A Norwegian case study. <i>Reading in a Foreign Language</i> , 21(2), 198-222.												
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Titel	Holdninger			Oplevelse		Lærings-udbytte	Under-visning&del-tagelse	Problemer (fag vs. sprog)	Sprog & identitet	Sprog-viden-skab	Internationalisering	
	Stude-rende	Under-viser	Andre	Stude-rende	Under-viser						Sprog-politik	Studen-termobilitet
Hellekjær, G .O. (2010). Language matters: Assessing lecture comprehension in Norwegian English-medium higher education. I: C. Dalton-Puffer, T. Nikula & U. J. B. Smit (red.): <i>Language Use and Language Learning in CLIL Classrooms</i> , 233-258. Amsterdam: John Benjamins.						1		1				
Hellekjær, G. O. & Westergaard, M. R. (2002). An exploratory survey of content learning through English at Scandinavian universities. I: A. M. Simensen (red.): <i>Teaching and Learning Foreign Languages Issues and Ideas</i> , 47-61. Oslo: Unipub.								1				
Hincks, R. (2010): Speaking rate and information content in English lingua franca oral presentations. <i>English for Specific Purposes</i> , 29(1), 4-18.								1		1		

Titel	Holdninger			Oplevelse		Lærings- udbytte	Under- visning & del- tagelse	Problemer (fag vs. sprog)	Sprog & identi- tet	Sprog- viden- skab	Internationalisering	
	Stude- rende	Under- viser	Andre	Stude- rende	Under- viser						Sprog- politik	Studen- termobilitet
Höglin, R. (2002). <i>Engelska språket som hot och tillgång i Norden</i> . Köpenhamn: Nordiska Ministerrådet.											1	
Hyltenstam, K. (2004). Engelskan, skolans språkundervisning och svensk språkpolitik. I: O. Josephson & B. Lindgren (red.): <i>Engelskan i Sverige. Språkval i utbildning, arbete och kulturliv</i> , 36-110. Stockholm: Svenska Språknämnden.											1	
Kuteeva, M. & Airey, J. (2012). Disciplinary differences in knowledge structures and their impact on the use of English in Swedish higher education. <i>Higher Education</i> , 67(5), 533-549.											1	

Titel	Holdninger			Oplevelse		Lærings-udbytte	Under-visning & del-tagelse	Problemer (fag vs. sprog)	Sprog & identi-tet	Sprog-viden-skab	Internationalisering	
	Stude-rende	Under-viser	Andre	Stude-rende	Under-viser						Sprog-politik	Studen-termobilitet
Kuteeva, M. (2014). The parallel language use of Swedish and English: The question of "nativeness" in university policies and practices. <i>Journal of Multilingual and Multicultural Development</i> , 35(4), 332-344.	1										1	
Kuteeva, M. & Airey, J. (2014). Disciplinary differences in the use of English in higher education: Reflections on recent Language policy developments. <i>Higher Education: The International Journal of Higher Education and Educational Planning</i> , 67(5), 533-549.											1	

Titel	Holdninger			Oplevelse		Lærings-udbytte	Under-visning & del-tagelse	Problemer (fag vs. sprog)	Sprog & identi-tet	Sprog-viden-skab	Internationalisering	
	Stude-rende	Under-viser	Andre	Stude-rende	Under-viser						Sprog-politik	Studen-termobilitet
Ljosland, R. (2008). <i>Lingua franca, prestisjespråk og forestilt fellesskap: Om engelsk som akademisk språk i Norge: Et kasusstudium i bred kontekst</i> . Oslo: Norwegian University of Science and Technology. (PhD thesis).	1	1	1	1	1					1	1	
Ljosland, R. (2010). Teaching through English: Monolingual policy meets multilingual practice. <i>Hermes</i> , 45, 99-113.										1	1	
Ljosland, R. (2011). English as an academic lingua franca: Language policies and multilingual practices in a Norwegian university. <i>Journal of Pragmatics</i> , 43(4), 991-1004.										1	1	

Titel	Holdninger			Oplevelse		Lærings-udbytte	Under-visning & del-tagelse	Problemer (fag vs. sprog)	Sprog & identi-tet	Sprog-viden-skab	Internationalisering	
	Stude-rende	Under-viser	Andre	Stude-rende	Under-viser						Sprog-politik	Studen-termobilitet
Ljosland, R. (2014). Language planning confronted by everyday communication in the international university: The Norwegian case. <i>Journal of Multilingual and Multicultural Development</i> , 35(4), 392-405.										1	1	
Nilsson, B. (2003). Internationalization at home from a Swedish perspective: The case of Malmö. <i>Journal of Studies in International education</i> , 7(1), 27-40.											1	

Titel	Holdninger			Oplevelse		Lærings-udbytte	Under-visning & del-tagelse	Problemer (fag vs. sprog)	Sprog & identi-tet	Sprog-viden-skab	Internationalisering	
	Stude-rende	Under-viser	Andre	Stude-rende	Under-viser						Sprog-politik	Studen-termobilitet
Pecorari, D., Shaw, P., Malmstrom, H. & Irvine, A. (2011). English textbooks in parallel-language Tertiary Education. <i>TESOL Quarterly: A Journal for Teachers of English to Speakers of Other Languages and of Standard English as a Second Dialect</i> , 45(2), 313-333.	1			1			1					
Pecorari, D.; Shaw, P.; Irvine, A. & Malmström H. (2011) English for academic purposes at Swedish universities: Teachers' objectives and practices. <i>Iberica</i> , 22, 55-78.		1										
Shaw, P. (2008). Engelska som lingua franca och som internationellt vetenskapsspråk. I: E. Jansson (red.): <i>Vetenskapsengelska - med svensk kvalitet?</i> , 21-34. Stockholm: Språkrådet.										1	1	

Titel	Holdninger			Oplevelse		Lærings-udbytte	Under-visning & del-tagelse	Problemer (fag vs. sprog)	Sprog & identi-tet	Sprog-viden-skab	Internationalisering	
	Stude-rende	Under-viser	Andre	Stude-rende	Under-viser						Sprog-politik	Studenter-mobilitet
Söderlundh, H. (2010). <i>Internationella universitet – lokala språkval. Om bruket av talad svenska i engelskspråkiga kursmiljöer</i> . Uppsala: Uppsala Universitet.	1	1								1		
Söderlundh, H. (2012). Global policies and local norms: Sociolinguistic awareness and language choice at an international university. <i>International Journal of the Sociology of Language</i> , 216, 87-109.											1	
Söderlundh, H. (2013). Applying transnational strategies locally: English as a medium of instruction in Swedish higher education. <i>Nordic Journal of English Studies</i> , 12(1), 113-132.	1									1		

Titel	Holdninger			Oplevelse		Lærings-udbytte	Under-visning & del-tagelse	Problemer (fag vs. sprog)	Sprog & identi-tet	Sprog-viden-skab	Internationalisering	
	Stude-rende	Under-viser	Andre	Stude-rende	Under-viser						Sprog-politik	Studen-termobilitet
Söderlundh, H. (2008). Language practices in Swedish higher education: Results from a pilot study. I: H. Haberland, J. Mortensen, A. Fabricius, B. Preisler, K. Risager & S. Kjærbeck (red.): <i>Higher Education in the Global Village</i> , 97-102. Roskilde: Roskilde University, Department of Culture and Identity.										1		
Östman, L. (1998). How companion meanings are expressed by science education discourse. I: D. Roberts & L. Östman (red.): <i>Problems of Meaning in Science Education</i> , 54-70. New York: Teachers College Press.												

Appendix 3: International litteratur

Titel	Holdninger			Oplevelse		Lærings-udbytte	Under-visning & delta-gelse	Problemer (fag vs. sprog)	Sprog & identi-tet	Sprog-viden-skab	Interna-tionalisering		Sprog-kurser
	Stude-rende	Under-viser	Andre	Stude-rende	Under-viser						Sprog-politik	Studen-termobi-litet	
Achugar, M. (2009). Constructing a bilingual professional identity in a graduate classroom. <i>Journal of Language, Identity, and Education</i> , 8(2-3), 65–87.									1				
Aguilar, M. & Rodriguez, R. (2012). Lecturer and student perceptions on CLIL at a Spanish university. <i>International Journal of Bilingual Education and Bilingualism</i> , 15(2), 183-197.				1	1								
Al-Bustan, S. A. & Al-Bustan, L. (2009). Investigating students' attitudes and preferences towards learning English at Kuwait University. <i>College Student Journal</i> , 43(2), 454-463.	1												
Alenezi, A. (2010). Students' language attitude towards using code-switching as a medium of instruction in the college of health sciences: An exploratory study. <i>Annual Review of Education, Communication, and Language Sciences</i> , 7, 1-22.	1							1					

Titel	Holdninger			Oplevelse		Lærings-udbytte	Under-visning & delta-gelse	Problem-er (fag vs. sprog)	Sprog&identitet	Sprog-viden-skab	Internation-alisering		Sprog-kurser
	Stude-rende	Under-viser	Andre	Stude-rende	Under-viser						Sprog-politik	Studen-termobi-litet	
Altbach, P. G. & Knight, J. (2007). The internationalization of higher education: Motivations and realities. <i>Journal of Studies in International Education</i> , 11(3-4), 290-305.											1		
Andersson, I. & Rusanganwa, J. (2011). Language and space in a multilingual undergraduate physics classroom in Rwanda. <i>International Journal of Bilingual Education and Bilingualism</i> , 14(6), 751-764.								1	1	1			
Andrade, M. S. (2007). Addressing the linguistic needs of nonnative English speakers in the first year. <i>Journal of The First-Year Experience & Students in Transition</i> , 19(2), 69-86.								1					1

Titel	Holdninger	Oplevelse	Lærings-	Under-	Problem-	Sprog&	Sprog-	Interna-	Sprog-
-------	------------	-----------	----------	--------	----------	--------	--------	----------	--------

						udbytte	visning & delta- gelse	er (fag vs. sprog)	identi- tet	viden- skab	tionalisering		kurser
	Stude- rende	Under- viser	Andre	Stude- rende	Under- viser						Sprog- politik	Studen- termobi- litet	
Andrade, M. S. (2006). International students in English-speaking universities. Adjustment factors. <i>Journal of Research in International Education</i> 5(2), 131-154.								1				1	
Andrade, M. S. (2010). Increasing accountability. Faculty perspectives on the English language competence of nonnative English speakers. <i>Journal of Studies in International Education</i> 14(3), 221-239.								1				1	
Arkoudis, S. & Tran, L. (2010). Writing blah, blah, blah: Lecturers' approaches and challenges in supporting international students. <i>International Journal of Teaching and Learning in Higher Education</i> , 22(2), 169-178.								1					

Titel	Holdninger			Oplevelse		Lærings-udbytte	Under-visning & delta-gelse	Problem-er (fag vs. sprog)	Sprog&identitet	Sprog-viden-skab	Internation-alisering		Sprog-kurser
	Stude-rende	Under-viser	Andre	Stude-rende	Under-viser						Sprog-politik	Studen-termobi-litet	
Bacha, N. N. & Bahous, R. (2008). Contrasting views of business students' writing needs in an EFL environment. <i>English for Specific Purposes</i> , 27(1), 74-93.								1					
Baird, A. D. & Babb, K. A. (2014). First language, reading skills in the language of instruction, and first-semester grades in a Canadian university. <i>Journal of The First-Year Experience & Students in Transition</i> , 26(1), 63-83.						1		1					
Barton, B. & Nevile-Barton, P. (2003). Language issues in undergraduate mathematics: Report of two studies. In <i>New Zealand Journal of Mathematics</i> 32, 19-28.						1							
Belhiah, H. & Elhami, M. (2015). English as a medium of instruction in the Gulf: When students and teachers speak. <i>Language Policy</i> , 14(1), 3-23.		1			1			1	1				

Titel	Holdninger			Oplevelse		Lærings-udbytte	Under-visning & delta-gelse	Problem-er (fag vs. sprog)	Sprog&identi-tet	Sprog-viden-skab	Internation-alisering		Sprog-kurser
	Stude-rende	Under-viser	Andre	Stude-rende	Under-viser						Sprog-politik	Studen-termobi-litet	
Bennett, R. J., Volet, S. E. & Fozdar, F. E. (2013). "I'd say it's kind of unique in a way": The development of an intercultural student relationship. <i>Journal of Studies in International Education</i> , 17(5), 533-553.												1	
Benzie, H. J. (2010). Graduating as a "native speaker": International students and English language proficiency in higher education. <i>Higher Education Research and Development</i> , 29(4), 447-459.		1						1				1	
Bifuh-Ambe, E. (2011). Postsecondary learning: Recognizing the needs of English language learners in mainstream university classrooms. <i>Multicultural Education</i> , 19(3), 13-19.								1					

Titel	Holdninger			Oplevelse		Lærings-udbytte	Under-visning & delta-gelse	Problem-er (fag vs. sprog)	Sprog&identitet	Sprog-viden-skab	Internation-alisering		Sprog-kurser
	Stude-rende	Under-viser	Andre	Stude-rende	Under-viser						Sprog-politik	Studen-termobi-litet	
Brown, L. (2008). Language and anxiety: An ethnographic study of international postgraduate students. <i>Evaluation and Research in Education</i> , 21(2), 75-95.								1				1	
Byun, K., Chu, H., Kim, M., Park, I., Kim, S. & Jung, J. (2011). English-medium teaching in Korean higher education: Policy debates and reality. <i>High Education: The International Journal of Higher Education and Educational Planning</i> , 62(4), 431-449.								1			1		
Cadman, K. (2005). Towards a "pedagogy of connection" in critical research education: A REAL story. <i>Journal of English for Academic Purposes</i> , 4(4), 353-367.					1								

Titel	Holdninger			Oplevelse		Lærings-udbytte	Under-visning & delta-gelse	Problem-er (fag vs. sprog)	Sprog&identitet	Sprog-viden-skab	Internationa-lisering		Sprog-kurser
	Stude-rende	Under-viser	Andre	Stud-e-rende	Under-viser						Sprog-politik	Studen-termobi-litet	
Canagarajah, A. S. (2010). Challenges in English literacy for African-American and Lankan Tamil learners: Towards a pedagogical paradigm for bidialectal and bilingual minority students. <i>Language and Education</i> , 11(1), 15-37.									1				
Camiciottoli, B. C. (2010). Meeting the challenges of European student mobility: Preparing Italian Erasmus students for business lectures in English. <i>English for Specific Purposes</i> , 29(4), 268-280.				1				1				1	
Cavazos, A. G. (2015). Multilingual faculty across academic disciplines: Language difference in scholarship. <i>Language and Education</i> , 29(4), 317-331.										1			

Titel	Holdninger			Oplevelse		Lærings-udbytte	Under-visning & delta-gelse	Problem-er (fag vs. sprog)	Sprog&identitet	Sprog-viden-skab	Internation-iserings		Sprog-kurser
	Stude-rende	Under-viser	Andre	Stude-rende	Under-viser						Sprog-politik	Studen-termobi-litet	
Chakrani, B. & Huang, J. L. (2014). The work of ideology: Examining class, language use, and attitudes among Moroccan university students. <i>International Journal of Bilingual Education and Bilingualism</i> , 17(1), 1-14.	1								1				
Chamberlin-Quinisk, C. (2010). Language learner/native speaker interactions: Exploring adaptability in intercultural encounters. <i>Intercultural Education</i> , 21(4), 365-377.								1				1	
Cheng, L. & Fox, J. (2008). Towards a better understanding of academic acculturation: Second language students in Canadian universities. <i>Canadian Modern Language Review</i> , 65(2), 307-333.												1	

Titel	Holdninger			Oplevelse		Lærings-udbytte	Under-visning & delta-gelse	Problem-er (fag vs. sprog)	Sprog&identitet	Sprog-viden-skab	Internationa-lisering		Sprog-kurser
	Stude-rende	Under-viser	Andre	Stude-rende	Under-viser						Sprog-politik	Studen-termobi-litet	
Clarence, S., Albertus, L. & Mwambene, L. (2014). Building an evolving method and materials for teaching legal writing in large classes. <i>Higher Education: The International Journal of Higher Education and Educational Planning</i> , 67(6), 839-851.								1					
Coleman, J. A. (2006). English-medium teaching in European Higher education. <i>Language Teaching</i> , 39(1), 1-14.											1		
Coley, M. (1999). The English language entry requirements of Australian universities for students of non-English speaking background. <i>Higher Education Research & Development</i> , 18(1), 7-17.								1				1	

Titel	Holdninger			Oplevelse		Lærings-udbytte	Under-visning & delta-gelse	Problem-er (fag vs. sprog)	Sprog&identitet	Sprog-viden-skab	Internationa-lisering		Sprog-kurser
	Stude-rende	Under-viser	Andre	Stude-rende	Under-viser						Sprog-politik	Studen-termobi-litet	
Dafouz, E., Camacho, M. & Urquia, E. (2014). "Surely they can't do as well": A comparison of business students' academic performance in English-medium and Spanish-as-first-language-medium programmes. <i>Language and Education</i> , 28(3), 223-236.						1							
Davis, B. D. (2006). Student perceptions of the acceptance of communication diverseness. <i>Journal of Education for Business</i> , 82(2), 67-73.	1												
de Jong, E. (2013). Preparing mainstream teachers for multilingual classrooms. <i>Journal of the Association of Mexican American Educators</i> , 7(2), 40-49.							1						

Titel	Holdninger			Oplevelse		Lærings-udbytte	Under-visning & delta-gelse	Problem-er (fag vs. sprog)	Sprog&identi-tet	Sprog-viden-skab	Internation-alisering		Sprog-kurser
	Stude-rende	Under-viser	Andre	Stude-rende	Under-viser						Sprog-politik	Studen-termobi-litet	
Doiz, A., Lasagabaster, D. & Sierra, J. M. (2011). Internationalization, multilingualism and English-medium instruction. <i>World Englishes</i> , 30(3), 345-359.		1					1						
Doiz, A., Lasagabaster, D. & Sierra, J. M. (2013). Globalization, internationalization, multilingualism and linguistic strains in higher education. <i>Studies in Higher Education</i> , 38(9), 1407-1421.	1	1	1										
Doiz, A., Lasagabaster, D. & Sierra, J. M. (2014). What does "international university" mean at a European bilingual university? The role of languages and culture. <i>Language Awareness</i> , 23(1-2), 172-186.											1		

Titel	Holdninger			Oplevelse		Lærings-udbytte	Under-visning & delta-gelse	Problem-er (fag vs. sprog)	Sprog&identitet	Sprog-viden-skab	Internationalsisering		Sprog-kurser
	Stude-rende	Under-viser	Andre	Stude-rende	Under-viser						Sprog-politik	Studen-termobi-litet	
Earls, C. W. (2014). Striking the balance: The role of English and German in a multilingual English-medium degree programme in German higher education. <i>Current Issues in Language Planning</i> , 15(2),153-173.				1									
Evans, S. & Morrison, B. (2011). The student experience of English-medium higher education in Hong Kong. <i>Language and Education</i> , 25(2), 147-162.								1			1		
Evans, S. & Morrison, B. (2011). Meeting the challenges of English-medium higher education: The first-year experience in Hong Kong. <i>English for Specific Purposes</i> , 30(3), 198-208.													

Titel	Holdninger			Oplevelse		Lærings-udbytte	Under-visning& delta-gelse	Problem-er (fag vs. sprog)	Sprog& identi-tet	Sprog-viden-skab	Internation-alisering		Sprog-kurser
	Stude-rende	Under-viser	Andre	Stude-rende	Under-viser						Sprog-politik	Studen-termobi-litet	
Findlow, S. (2006). Higher education and linguistic dualism in the Arab Gulf. <i>British Journal of Sociology of Education</i> , 27(1), 19-36.									1				
Floris, D. F. (2014). Learning subject matter through English as the medium of instruction: students' and teachers' perspectives. <i>Asian Englishes</i> , 16(1), 47-59.	1	1											
Flowerdew, J. & Miller, L. (1996). Lectures in a second language: Notes towards a cultural grammar. <i>English for Specific Purposes</i> , 15(2), 121-140.	1	1											

Titel	Holdninger			Oplevelse		Lærings-udbytte	Under-visning & delta-gelse	Problem-er (fag vs. sprog)	Sprog&identitet	Sprog-viden-skab	Internationalsisering		Sprog-kurser
	Stude-rende	Under-viser	Andre	Stude-rende	Under-viser						Sprog-politik	Studen-termobi-litet	
Garner, M. & Borg, E. (2005). An ecological perspective on content-based instruction. <i>Journal of English for Academic Purposes</i> , 4(2), 119-134.													1
Gerber, A., Engelbrecht, J., Harding, A. & Rogan, J. (2005). The influence of second language teaching on undergraduate mathematics performance. <i>Mathematics Education Research Journal</i> 17(3), 3-21.						1							
Ghorbani, M. R. & Alavi, S. Z. (2014). Feasibility of adopting English-medium instruction at Iranian universities. <i>Current Issues in Education</i> , 17(1).	1	1											

Titel	Holdninger			Oplevelse		Lærings-udbytte	Under-visning & delta-gelse	Problem-er (fag vs. sprog)	Sprog&identi-tet	Sprog-viden-skab	Internation-alisering		Sprog-kurser
	Stude-rende	Under-viser	Andre	Stude-rende	Under-viser						Sprog-politik	Studen-termobi-litet	
Gomleksiz, M. N. (2007). Effectiveness of cooperative learning (Jigsaw II) method in teaching English as a foreign language to engineering students (case of Firat University, Turkey). <i>European Journal of Engineering Education</i> , 32(5), 613-625.													1
Gorges, J., Kandler, C. & Bohner, G. (2012). Internationalization at home: Using learning motivation to predict students' attitudes toward teaching in a foreign language. <i>International Journal of Educational Research</i> , 53, 107-116.	1												
Granville, S., H., Janks, M., Mphahlele, Y., Reed, P., Watson, M. & Ramani, E. (1998). English with or without g(u)ilt: A position paper on language in education policy for South Africa. <i>Language and Education</i> , 12(4), 254-272.													

Titel	Holdninger			Oplevelse		Lærings-udbytte	Under-visning & delta-gelse	Problem-er (fag vs. sprog)	Sprog& identi-tet	Sprog-viden-skab	Internation-alisering		Sprog-kurser
	Stude-rende	Under-viser	Andre	Stude-rende	Under-viser						Sprog-politik	Studen-termobi-litet	
Gu, M. M. & Tong, H. K. (2012). Space, scale and languages: identity construction of cross-boundary students in a multilingual university in Hong Kong. <i>Language and Education</i> 26(6), 501-515.									1				
Hamid, M. O., Jahan, I. & Islam, M. M. (2013). Medium of instruction policies and language practices, ideologies and institutional divides: Voices of teachers and students in a private university in Bangladesh. <i>Current Issues in Language Planning</i> , 14(1), 144-163.	1	1									1		

Titel	Holdninger			Oplevelse		Lærings-udbytte	Under-visning & delta-gelse	Problem-er (fag vs. sprog)	Sprog&identi-tet	Sprog-viden-skab	Internation-alisering		Sprog-kurser
	Stude-rende	Under-viser	Andre	Stude-rende	Under-viser						Sprog-politik	Studen-termobi-litet	
Hardwick, S. W. & Davis, R. L. (2009). Content-based language instruction: A new window of opportunity in geography education. <i>Journal of Geography</i> , 108(4-5), 163-173.													1
Hellstén, M. & Prescott, A. (2004). Learning at university: The international student experience. <i>International Education Journal</i> , 5(3), 344-351.												1	
Harrison, S. & Morgan, R. (2012). Using simplified English to identify potential problems for non-native speakers in the language of engineering examination papers. <i>Language Learning Journal</i> , 40(1), 113-123.								1					

Titel	Holdninger			Oplevelse		Læ- rings- udbyt- te	Under- visning & delta- gelse	Problem- er (fag vs. sprog)	Sprog& identi- tet	Sprog- viden- skab	Internation- alisering		Sprog- kurser
	Stude- rende	Under- viser	Andre	Stude- rende	Under- viser						Sprog- politik	Studen- termobi- litet	
Hellstén, M. & Prescott, A. (2004). Learning at university: The international student experience. <i>International Education Journal</i> , 5(3), 344-351.													
Henderson, J. (2009). "It's all about give and take," or is it? Where, when and how do native and non-native uses of English shape U.K. university students' representations of each other and their learning experience. <i>Journal of Studies in International Education</i> , 13(3), 398-409.				1					1			1	

Titel	Holdninger			Oplevelse		Læringsudbytte	Undervisning & deltagelse	Problemer (fag vs. sprog)	Sprog& identitet	Sprogvidenskab	Internationalisering		Sprogkurser
	Studerende	Undervisere	Andre	Studerende	Undervisere						Sprogpolitik	Studentermobilitet	
House, J. & Lévy-Tödter, M. (2010). Linguistic competence and professional identity in English medium instruction. I: B. Meyer & B. Apfelbaum (red.), <i>Multilingualism at Work: From Policies to Practices in Public, Medical and Business Settings</i> (9), 13-45. Hamburg: Hamburg Studies on Multilingualism.								1		1			
Hu, G. & Lei, J. (2014). English-medium instruction in Chinese higher education: A case study. <i>Higher Education: The International Journal of Higher Education and Educational Planning</i> , 67(5), 551-567.											1		
Huang, L.-S. (2010). Seeing eye to eye? The academic writing needs of graduate and undergraduate students from students' and instructors' perspectives. <i>Language Teaching Research</i> , 14(4), 517-539.								1					

Titel	Holdninger			Oplevelse		Læringsudbytte	Undervisning & deltagelse	Problemer (fag vs. sprog)	Sprog& identitet	Sprogvidenskab	Internationalisering		Sprogkurser
	Studerende	Undervisere	Andre	Studerende	Undervisere						Sprogpolitik	Studentermobilitet	
Hurst, E. (2015). "The thing that kill us": Student perspectives on language support in a South African university. <i>Teaching in Higher Education</i> , 20(1), 78-91.								1					
Hynninen, N. (2012): ICL at the micro level: L2 speakers taking on the role of language experts. <i>AILA Review</i> , 25, 13-29.									1	1			
Ippolito, K. (2007). Promoting intercultural learning in a multicultural university: Ideals and realities. <i>Teaching in Higher Education</i> , 12(5-6), 749-763												1	

Titel	Holdninger			Oplevelse		Læ- rings- udbyt- te	Under- visning & delta- gelse	Problem- er (fag vs. sprog)	Sprog& identi- tet	Sprog- viden- skab	Internation- alisering		Sprog- kurser
	Stude- rende	Under- viser	Andre	Stude- rende	Under- viser						Sprog- politik	Studen- termobi- litet	
Jenkins, J. (2011). Accommodating (to) ELF in the international universities. <i>Journal of Pragmatics</i> , 43(4), 926-936.								1			1		
Jiang, X. (2012). Effects of discourse structure graphic organizers on EFL reading comprehension. <i>Reading in a Foreign Language</i> , 24(1), 84-105.													1
Jochems, W., Snippe, J., Smid, H.J. & Verweij, A. (1996). The academic progress of foreign students: study achievement and study behaviour, <i>Higher Education</i> , 31, 325-340.						1	1					1	

Titel	Holdninger			Oplevelse		Læ- rings- udbyt- te	Under- visning & delta- gelse	Problem- er (fag vs. sprog)	Sprog& identi- tet	Sprog- viden- skab	Internation- alisering		Sprog- kurser
	Stude- rende	Under- viser	Andre	Stude- rende	Under- viser						Sprog- politik	Studen- termobi- litet	
Jon, J.-E., Lee, J. J. & Byun, K. (2014). The emergence of a regional hub: Comparing international student choices and experiences in South Korea. <i>Higher Education: The International Journal of Higher Education and Educational Planning</i> , 67(5), 691-710.												1	
Kaloscai, K. (2009). Erasmus exchange students: A behind-the-scenes view into an ELF community of practice. <i>Apples – Journal of Applied Language Studies</i> , 3(1), 25-49.												1	
Kane, T. (2014). Whose lingua franca? The politics of language in transnational medical education. <i>Journal of General Education</i> , 63(2-3), 94-112.							1		1		1		

Titel	Holdninger			Oplevelse		Læ- rings- udbyt- te	Under- visning & delta- gelse	Problem- er (fag vs. sprog)	Sprog& identi- tet	Sprog- viden- skab	Internation- alisering		Sprog- kurser
	Stude- rende	Under- viser	Andre	Stude- rende	Under- viser						Sprog- politik	Studen- termobi- litet	
Karathanos, K. A. & Mena, D. D. (2014). Exploring the experiences of linguistically diverse college of education student writers. <i>Journal of University Teaching and Learning Practice</i> , 11(3).								1					
Kember, D., Sandra, N. G., Harrison, T. S. E., Wong, E. T. T. & Pomfret, M. (1996). An examination of the interrelationships between workload, study time, learning approaches and academic outcomes. <i>Studies in Higher Education</i> , 21(3), 347-358.						1		1					
Kiliçkaya, F. (2006). Instructors' attitudes toward English-medium instruction in Turkey. <i>Humanising Language Teaching</i> , 8(6).		1											

Titel	Holdninger			Oplevelse		Læ- rings- udbyt- te	Under- visning & delta- gelse	Problem- er (fag vs. sprog)	Sprog& identi- tet	Sprog- viden- skab	Internation- alisering		Sprog- kurser
	Stude- rende	Under- viser	Andre	Stude- rende	Under- viser						Sprog- politik	Studen- termobi- litet	
Kim, J., Tatar, B. & Choi, J. (2014). Emerging culture of English-medium instruction in Korea: Experiences of Korean and international students. <i>Language and Intercultural Communication</i> , 14(4), 441-459.				1									
Klaassen, R. G. (2008). Preparing lecturers for English-medium instruction. I: R. Wilkinson & V. Zegers (red.), <i>Realizing content and language integration in higher education</i> (32-42). Maastricht, Netherlands: Maastricht University.					1								
Klaassen, R. (2001). <i>The International University Curriculum: Challenges in English medium Engineering Education</i> . Delft: Delft University of Technology (Unpublished doctoral thesis).						1							

Titel	Holdninger			Oplevelse		Læringsudbytte	Undervisning & deltagelse	Problemer (fag vs. sprog)	Sprog&identitet	Sprogvidenskab	Internationalisering		Sprogkurser
	Studerende	Undervisere	Andre	Studerende	Undervisere						Sprogpolitik	Studentermobilitet	
Kormos, J., Csizér, K & Iwaniec, J. (2014). A mixed-method study of language-learning motivation and intercultural contact of international students. <i>Journal of Multilingual and Multicultural Development</i> , 35(2), 151-166.												1	
Kuroda, C. (2014). The new sphere of international student education in Chinese higher education: A focus on English-medium degree programs. <i>Journal of Studies in International Education</i> , 18(5), 445-462.											1	1	
Kyeyune, R. (2003). Challenges of using English as a medium of instruction in multilingual contexts: A View from Ugandan classrooms. <i>Language, Culture and Curriculum</i> , 16(2), 173-184.							1	1					

Titel	Holdninger			Oplevelse		Læringsudbytte	Undervisning & deltagelse	Problemer (fag vs. sprog)	Sprog&identitet	Sprogvidenskab	Internationalisering		Sprogkurser
	Studerende	Undervisere	Andre	Studerende	Undervisere						Sprogpolitik	Studentermobilitet	
Lasagabaster, D., Cots, J. M. & Mancho-Barés, G. (2013). Teaching staff's views about the internationalisation of higher education: The case of two bilingual communities in Spain. <i>Multilingua: Journal of Cross-Cultural and Interlanguage Communication</i> , 32(6), 751-778.		1										1	
Le Phan, H. (2013). Issues surrounding English, the internationalization of higher education and national cultural identity in Asia: A focus on Japan. <i>Critical Studies in Education</i> , 54(2), 160-175.											1		
Lee, B., Farruggia, S. P. & Brown, G. T. L. (2013). Academic difficulties encountered by East Asian international university students in New Zealand. <i>Higher Education Research and Development</i> , 32(6), 915-931.								1				1	

Titel	Holdninger			Oplevelse		Læ- rings- udbyt- te	Under- visning & delta- gelse	Problem- er (fag vs. sprog)	Sprog& identi- tet	Sprog- viden- skab	Internation- alisering		Sprog- kurser
	Stude- rende	Under- viser	Andre	Stude- rende	Under- viser						Sprog- politik	Studen- termobi- litet	
Lee, H. (2014). Measuring cognitive load with electroencephalography and self-report: Focus on the effect of English-medium learning for Korean students. <i>Educational Psychology, 34(7)</i> , 838-848.						1							
Lin, L. H. F. & Morrison, B. (2010). The impact of the medium of instruction in Hong Kong secondary schools on tertiary students' vocabulary. <i>Journal of English for Academic Purposes, 9(4)</i> , 255-266.								1			1		
Liu, M. & Jackson, J. (2008). An exploration of Chinese EFL learners' unwillingness to communicate and foreign language anxiety. <i>Modern Language Journal, 92(1)</i> , 71-86.							1	1					

Titel	Holdninger			Oplevelse		Læringsudbytte	Undervisning & deltagelse	Problemer (fag vs. sprog)	Sprog& identitet	Sprogvidenskab	Internationalisering		Sprogkurser
	Studerende	Undervisere	Andre	Studerende	Undervisere						Sprogpolitik	Studentermobilitet	
Mallet, D. G. (2011). Walking a mile in their shoes: Non-native English speakers' difficulties in English language mathematics classrooms. <i>Journal of Learning Design, 4</i> (3), 28-34.				1			1	1					
Manan, S. A. & David, M. K. (2013). Mapping ecology of literacies in educational setting: The case of local mother tongues vis-à-vis Urdu and English languages in Pakistan. <i>Language and Education, 28</i> (3), 203-222.													
Marmolejo-Ramos, F., Millera, J. & Habela, C. (2013). The influence of question type, text availability, answer confidence and language background on student comprehension of an expository text. <i>Higher Education Research & Development, 33</i> (4), 712-727.						1							

Titel	Holdninger			Oplevelse		Læ- rings- udbyt- te	Under- visning & delta- gelse	Problem- er (fag vs. sprog)	Sprog& identi- tet	Sprog- viden- skab	Internation- alisering		Sprog- kurser
	Stude- rende	Under- viser	Andre	Stude- rende	Under- viser						Sprog- politik	Studen- termobi- litet	
Marriott, H. (2013). Multilingualism among university staff: A case study of language management at an Australian university. <i>International Journal of Multilingualism, 10(4)</i> , 454-468.										1			
Martin, P. (2010). "They have lost their identity but not gained a British one": Non-traditional multilingual students in higher education in the United Kingdom. <i>Language and Education, 24(1)</i> , 9-20.									1				
Mathews, J. (2007). Predicting international students' academic success... may not always be enough: Assessing Turkey's foreign study scholarship program. <i>Higher Education, 53(5)</i> , 645-673.								1				1	

Titel	Holdninger			Oplevelse		Læ- rings- udbyt- te	Under- visning & delta- gelse	Problem- er (fag vs. sprog)	Sprog& identi- tet	Sprog- viden- skab	Internation- alisering		Sprog- kurser
	Stude- rende	Under- viser	Andre	Stude- rende	Under- viser						Sprog- politik	Studen- termobi- litet	
Matsuoka, R., Matsumoto, K., Poole, G. & Matsuoka, M. (2014). Japanese university students' willingness to communicate in English: The serendipitous effect of oral presentations. <i>Journal of Pan- Pacific Association of Applied Linguistics, 18(1), 193-218.</i>							1						
Mauranen, A., Hynninen, N. & Ranta, E. (2010): English as an academic lingua franca: The ELFA project. <i>English for Specific Purposes, 29(3), 183- 190.</i>				1	1					1			
Mazak , C. M. & Herbas- Donoso, C. (2014). Translanguaging practices and language ideologies in Puerto Rican university science education. <i>Critical Inquiry in Language Studies, 11(1), 27-49.</i>		1								1			

Titel	Holdninger			Oplevelse		Læringsudbytte	Undervisning & deltagelse	Problem-er (fag vs. sprog)	Sprog&identitet	Sprogvidenskab	Internationalisering		Sprogkurser
	Studerende	Undervisere	Andre	Studerende	Undervisere						Sprogpolitik	Studentermobilitet	
Miller, L. (2007). Issues in lecturing in a second language: Lecturer's behaviour and students' perceptions, <i>Studies in Higher Education</i> , 32(6), 747-760.								1					
Morell, T. (2007). What enhances EFL students' participation in lecture discourse? Student, lecturer and discourse perspectives. <i>Journal of English for Academic Purposes</i> , 6(3), 222-237..							1						
Murray, N. (2012). Ten "good practice principles" ...Ten key questions: Considerations in addressing the English language needs of higher education students. <i>Higher Education Research and Development</i> , 31(2), 233-246.												1	

Titel	Holdninger			Oplevelse		Læ- rings- udbyt- te	Under- visning & delta- gelse	Problem- er (fag vs. sprog)	Sprog& identi- tet	Sprog- viden- skab	Internation- alisering		Sprog- kurser
	Stude- rende	Under- viser	Andre	Stude- rende	Under- viser						Sprog- politik	Studen- termobi- litet	
Murray, N. (2013). Widening participation and English language proficiency: A convergence with implications for assessment practices in higher education. <i>Studies in Higher Education, 38</i> (2), 299-311.								1					
Nevile-Barton, P. & Barton, B. (2005). The relationship between English language and mathematics learning for non-native speakers. Wellington: Teaching and Learning Research Initiative.						1							
Ngcobo, S. (2014). The struggle to maintain identity in higher education among Zulu-speaking students. <i>International Journal of Bilingual Education and Bilingualism, 17</i> (6), 695-713.								1	1				
Oliver, R., Vanderford, S. & Grote, E. (2012). Evidence of English language proficiency and academic achievement of non-English-speaking background students. <i>Higher Education Research and Development, 31</i> (4), 541-555.								1				1	

Titel	Holdninger			Oplevelse		Læ- rings- udbyt- te	Under- visning & delta- gelse	Problem- er (fag vs. sprog)	Sprog& identi- tet	Sprog- viden- skab	Internation- alisering		Sprog- kurser
	Stude- rende	Under- viser	Andre	Stude- rende	Under- viser						Sprog- politik	Studen- termobi- litet	
Onsman, A. (2013). International students at Chinese joint venture universities: Factors influencing decisions to enrol. <i>Australian Universities' Review</i> , 55(2), 15- 23.												1	
Parkinson, J. & Crouch, A. (2011). Education, language, and identity amongst students at a South African university. <i>Journal of Language, Identity, and Education</i> , 10(2), 83-98.	1							1					
Paxton, M. I. J. (2009). "It's easy to learn when you using your home language but with English you need to start learning language before you get to the concept": Bilingual concept development in an English-medium university in South Africa. <i>Journal of Multilingual and Multicultural Development</i> , 30(4), 345-359.						1							

Titel	Holdninger			Oplevelse		Læ- rings- udbyt- te	Under- visning & delta- gelse	Problem- er (fag vs. sprog)	Sprog& identi- tet	Sprog- viden- skab	Internation- alisering		Sprog- kurser
	Stude- rende	Under- viser	Andre	Stude- rende	Under- viser						Sprog- politik	Studen- termobi- litet	
Preece, S. (2010). Multilingual identities in higher education: Negotiating the "mother tongue", "posh" and "slang". <i>Language and Education</i> , 24(1), 21-39.									1				
Pretorius, E. J. (2006). The comprehension of logical relations in expository texts by students who study through the medium of ESL. <i>System: An International Journal of Educational Technology and Applied Linguistics</i> , 34(3), 432-450.						1		1					
Ramburuth, P. (2001). Language diversity and the first-year experience: Implications for academic achievement and language skills acquisition. <i>Journal of the First-Year Experience & Students in Transition</i> , 13(2), 75-94..						1		1					

Titel	Holdninger			Oplevelse		Læ- rings- udbyt- te	Under- visning & delta- gelse	Problem- er (fag vs. sprog)	Sprog& identi- tet	Sprog- viden- skab	Internation- alisering		Sprog- kurser
	Stude- rende	Under- viser	Andre	Stude- rende	Under- viser						Sprog- politik	Studen- termobi- litet	
Ramsay, S., Barker, M. & Jones, E. (1999): Academic adjustment and learning processes: A comparison of international and local students in first-year university. <i>Higher Education Research & Development</i> 18(1), 129-144.				1									
Rees, J. & Klapper, J. (2007). Analysing and evaluating the linguistic benefit of residence abroad for UK foreign language students. <i>Assesment & Evaluation in Higher Education</i> 32(3), 331-353.												1	
Rienties, B., Luchoomun, D. & Tempelaar, D. (2014). Academic and social integration of master students: A cross-institutional comparison between Dutch and international students. <i>Innovations in Education and Teaching International</i> , 51(2), 130-141.						1						1	

Titel	Holdninger			Oplevelse		Læ- rings- udbyt- te	Under- visning & delta- gelse	Problem- er (fag vs. sprog)	Sprog& identi- tet	Sprog- viden- skab	Internation- alisering		Sprog- kurser
	Stude- rende	Under- viser	Andre	Stude- rende	Under- viser						Sprog- politik	Studen- termobi- litet	
Saarinen, T. (2012). Internationalization of Finnish higher education – is language an issue? <i>International Journal of the Sociology of Language</i> , 216, 157-173.											1		
Sakurai, Y. (2009). Academic experiences in a cross-national tertiary program: Language immersion amid the sciences. <i>International Journal of Teaching and Learning in Higher Education</i> , 21(2), 239-248.				1				1				1	

Titel	Holdninger			Oplevelse		Læ- rings- udbyt- te	Under- visning & delta- gelse	Problem- er (fag vs. sprog)	Sprog& identi- tet	Sprog- viden- skab	Internation- alisering		Sprog- kurser
	Stude- rende	Under- viser	Andre	Stude- rende	Under- viser						Sprog- politik	Studen- termobi- litet	
Sasayama, S. (2013). Japanese college students' attitudes towards Japan English and American English. <i>Journal of Multilingual and Multicultural Development</i> , 34(3), 264-278.	1												
Schoerning, E. (2014). The effect of plain-English vocabulary on student achievement and classroom culture in college science instruction. <i>International Journal of Science and Mathematics Education</i> , 12(2), 307-327.						1							1
Skyrme, G. (2007). Entering the university: the differentiated experience of two Chinese international students in a New Zealand university. <i>Studies in Higher Education</i> , 32(3), 357-372.				1								1	

Titel	Holdninger			Oplevelse		Læ- rings- udbyt- te	Under- visning & delta- gelse	Problem- er (fag vs. sprog)	Sprog& identi- tet	Sprog- viden- skab	Internation- alisering		Sprog- kurser
	Stude- rende	Under- viser	Andre	Stude- rende	Under- viser						Sprog- politik	Studen- termobi- litet	
Soontiens, W. (2004). When in Rome: The realities of skill development in an "anglo" educational environment. <i>Journal of Research in International Education</i> , 3(3), 301-317.												1	
Starfield, S. (2001). "I'm a second-Language English speaker": Negotiating writer identity and authority in sociology one. <i>Journal of Language, Identity and Education</i> 1(2), 121-140.									1				
Sterzuk, A. (2015). "The standard remains the same": Language standardization, race and othering in higher education. <i>Journal of Multilingual and Multicultural Development</i> , 36(1), 53-66.		1									1		

Titel	Holdninger			Oplevelse		Læ- rings- udbyt- te	Under- visning & delta- gelse	Problem- er (fag vs. sprog)	Sprog& identi- tet	Sprog- viden- skab	Internation- alisering		Sprog- kurser
	Stude- rende	Under- viser	Andre	Stude- rende	Under- viser						Sprog- politik	Studen- termobi- litet	
Stoyhoff, S. (1997). Factors associated with international students' academic achievement. <i>Journal of Instructional Psychology</i> , 24(1), 56-68.						1						1	
Summers, M. & Voleta, S. (2008). Students' attitudes towards culturally mixed groups on international campuses: impact of participation in diverse and non-diverse groups. <i>Studies in Higher Education</i> , 33(4), 357-370.	1			1								1	
Tarnopolsky, O. B. & Goodman, B. A. (2014). The ecology of language in classrooms at a university in eastern Ukraine. <i>Language and Education</i> , 28(4), 383-396.	1	1											

Titel	Holdninger			Oplevelse		Læ- rings- udbyt- te	Under- visning & delta- gelse	Problem- er (fag vs. sprog)	Sprog& identi- tet	Sprog- viden- skab	Internation- alisering		Sprog- kurser
	Stude- rende	Under- viser	Andre	Stude- rende	Under- viser						Sprog- politik	Studen- termobi- litet	
Tatzl, D. (2011). English-medium masters' programmes at an Austrian university of applied sciences: Attitudes, experiences and challenges. <i>Journal of English for Academic Purposes</i> , 10(4), 252-270.	1	1	1	1	1								
Toh, G. (2013). Where realities confront ideals: The personal, professional, philosophical and political in the teaching of academic English in a Japanese setting. <i>Policy Futures in Education</i> , 11(5), 589-605.			1								1		
Tong, F. & Shi, Q. (2012). Chinese-English bilingual education in China: A case study of college science majors. <i>International Journal of Bilingual Education and Bilingualism</i> , 15(2), 165-182.	1												

Titel	Holdninger			Oplevelse		Læ- rings- udbyt- te	Under- visning & delta- gelse	Problem- er (fag vs. sprog)	Sprog& identi- tet	Sprog- viden- skab	Internation- alisering		Sprog- kurser
	Stude- rende	Under- viser	Andre	Stude- rende	Under- viser						Sprog- politik	Studen- termobi- litet	
Torres-Olave, B. M. (2012). Imaginative geographies: Identity, difference, and English as the language of instruction in a Mexican university program. <i>Higher Education: The International Journal of Higher Education and Educational Planning</i> , 63(3), 317-335.									1				
Trent, J. (2012). The internationalization of tertiary education in Asia: Language, identity, and conflict. <i>Journal of Research in International Education</i> , 11(1), 50-69.									1				
Unterberger, B. (2012). English- medium programmes at Austrian business faculties: A status quo survey on national trends and a case study on programme design and delivery. <i>AILA Review</i> , 25, 80-100.											1		

Titel	Holdninger			Oplevelse		Læ- rings- udbyt- te	Under- visning & delta- gelse	Problem- er (fag vs. sprog)	Sprog& identi- tet	Sprog- viden- skab	Internation- alisering		Sprog- kurser
	Stude- rende	Under- viser	Andre	Stude- rende	Under- viser						Sprog- politik	Studen- termobi- litet	
Vinther, J. & Slethaug, G. (2015). The impact of international students on the university work environment: A Comparative study of a Canadian and a Danish university. <i>Language and Intercultural Communication</i> , 15(1), 92-108.					1							1	
Watkins, D., Biggs, J. & Regmi, M. (1991). Does confidence in the medium of instruction influence a student's approach to learning? <i>Instructional Science</i> , 20(4), 331-339.							1						
Wilkins, S. & Urbanovic, J. (2014). English as the lingua franca in transnational higher education: Motives and prospects of institutions that teach in languages other than English. <i>Journal of Studies in International Education</i> , 18(5), 405-425.										1			

Titel	Holdninger			Oplevelse		Læ- rings- udbyt- te	Under- visning & delta- gelse	Problem- er (fag vs. sprog)	Sprog& identi- tet	Sprog- viden- skab	Internation- alisering		Sprog- kurser
	Stude- rende	Under- viser	Andre	Stude- rende	Under- viser						Sprog- politik	Studen- termobi- litet	
Yang, W. & Gosling, M. (2014). What makes a Taiwan CLIL programme highly recommended or not recommended? <i>International Journal of Bilingual Education and Bilingualism</i> , 17(4), 394- 409.	1			1			1				1		
Yanyin, Z. & Yinan, M. (2010). Another look at the language difficulties of international students. <i>Journal of Studies in International Education</i> , 14(4), 371-388.								1				1	
Yates, L. & Wahid, R. (2013). Challenges to brand Australia: International students and the problem with speaking. <i>Higher Education Research and Development</i> , 32(6), 1037- 1050.								1				1	

Titel	Holdninger			Oplevelse		Læ- rings- udbyt- te	Under- visning & delta- gelse	Problem- er (fag vs. sprog)	Sprog& identi- tet	Sprog- viden- skab	Internation- alisering		Sprog- kurser
	Stude- rende	Under- viser	Andre	Stude- rende	Under- viser						Sprog- politik	Studen- termobi- litet	
Yeh, C.-C. (2014). Taiwanese students' experiences and attitudes towards English-medium courses in tertiary education. <i>RELC Journal: A Journal of Language Teaching and Research</i> , 45(3), 305-319.	1			1									
Yushau, B. (2009). Mathematics and language: Issues among bilingual Arabs in English medium universities. <i>International Journal of Mathematical Education in Science and Technology</i> , 40(7), 915-926.							1						
Zacharias, N. T. (2013). Navigating through the English-medium-of-instruction policy: Voices from the field. <i>Current Issues in Language Planning</i> , 14(1), 93-108.	1	1									1		

Titel	Holdninger			Oplevelse		Læringsudbytte	Undervisning & deltagelse	Problemer (fag vs. sprog)	Sprog&identitet	Sprogvidenskab	Internationalisering		Sprogkurser
	Studerende	Undervisere	Andre	Studerende	Undervisere						Sprogpolitik	Studentermobilitet	
Zhao, C.-M., Kuh, G. & Carini, R. M. (2005). A comparison of international student engagement and American student engagement in effective educational practices. <i>Journal of Higher Education</i> , 76(2), 209-231.				1			1					1	
Zhao, M. & Wildemeersch, D. (2008). Hosting foreign students in European universities: International and intercultural perspectives. <i>European Education</i> , 40(1), 51-62.												1	